

societ

**DIMENSIUNI
ALE
INCLUZIUNII SOCIALE
ÎN ROMÂNIA**

A N U L 2 0 2 0

ROMÂNIA

2 0 2 1

INSTITUTUL NAȚIONAL DE
STATISTICĂ
NATIONAL INSTITUTE OF STATISTICS

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Coordonatorul publicației:

Elena Mihaela IAGĂR - Vicepreședinte

Coordonatorii ediției:

Silvia PISICĂ - Director General
Direcția Generală de Demografie și Statistică Socială

Andreea CAMBIR - Director
Cornelia BARTI - Director Adjunct
Direcția de Statistică Socială

Autori:

Alina CUTURELA - Expert
Simona TOMA - Consilier
Alice Madeleine GHEORGHE - Expert
Cristina SIMION - Expert
Direcția de Statistică Socială

Tehnoredactare și machetare:

Alina CUTURELA - Expert
Simona TOMA - Consilier
Direcția de Statistică Socială

Pre-press și tipărire:

Direcția Generală de IT și Infrastructură Statistică
Direcția de Editare a Publicațiilor Statistice

Coordonatori:

Radu-Mugur OPREA - Director General
Vitty-Cristian CHIRAN - Director
Mihaela-Elena ȘTEFAN - Șef Serviciu

Pre-press:

Laurențiu MUNTEANU - Consilier

Publicația electronică pe CD-rom:

Laura ENACHE - Referent

© **Coperta:** Alexandru POPESCU - Consilier

Institutul Național de Statistică
B-dul Libertății 16, sect. 5, București
Telefon: 0 2 1 3 1 7 7 7 0
Fax: 0 2 1 3 1 2 4 8 7 5
e-mail: romstat@insse.ro
<http://www.insse.ro>

© INS 2021

Reproducerea conținutului acestei publicații, integrală sau parțială, în forma originală sau modificată, precum și **stocarea** într-un sistem de regăsire sau **transmiterea** sub orice formă și prin orice mijloace **sunt interzise** fără autorizarea scrisă a **Institutului Național de Statistică**.

Utilizarea conținutului acestei publicații, cu titlu explicativ sau justificativ, în articole, studii, cărți este autorizată numai cu **indicarea clară și precisă a sursei**.

Vă rugăm
RECICLAȚI

ROMÂNIA
INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII
SOCIALE
ÎN ROMÂNIA,
ÎN ANUL 2020

2021

CUPRINS

INTRODUCERE	9
I. SĂRĂCIA	13
1.1 Distribuția sărăciei	13
1.2 Profilul sărăciei	16
1.3 Profunzimea sărăciei	21
1.3.1 Dispersia în jurul pragului de sărăcie	21
1.3.2 Indicele inegalității veniturilor	23
1.3.3 Deficitul median relativ	24
1.3.4 Coeficientul Gini	25
II. DEPRIVAREA MATERIALĂ	26
2.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic	27
2.2 Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată	29
2.3 Deprivarea materială din punct de vedere al calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit	30
III. RISCUL DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ	32
3.1 Profilul indicatorului AROPE	33
3.2 Deprivarea materială severă	36
3.3 Intensitatea foarte redusă a muncii	39
3.4 Intersecția componentelor indicatorului AROPE	40
IV. COMPARAȚII INTERNAȚIONALE	43
4.1 Distribuția sărăciei	43
4.2 Profilul sărăciei	46
4.2.1 Statutul ocupațional	46
4.2.2 Transferuri sociale	47
4.3 Profunzimea sărăciei	48
4.3.1 Indicele inegalității veniturilor	48
4.3.2 Deficitul median relativ	48
4.3.3 Coeficientul Gini	49
4.4 Deprivarea materială	50
4.4.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic	50
4.4.2 Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată	51
4.4.3 Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit	53
4.5 Riscul de sărăcie sau excluziune socială	55
4.5.1 Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială	55
4.5.2 Deprivarea materială severă	56
4.5.3 Intensitatea foarte redusă a muncii	57
TABELE ANEXE	61
GLOSAR	85

TABELE ÎN TEXT

1.	Rata sărăciei pe regiuni, în perioada 2017-2020.....	15
2.	Rata sărăciei pe statute ocupaționale și sexe, în anul 2020	17
3.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în anul 2020.....	21
4.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, pe sexe, în anul 2020.....	22
5.	Indicele inegalității veniturilor, în perioada 2017-2020.....	23
6.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după tipul gospodăriei, în perioada 2017-2020.....	35
7.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, după tipul gospodăriei, în perioada 2017-2020.....	37
8.	Componentele indicatorului AROPE și intersecțiile acestora, în anii 2017 și 2020..	42

GRAFICE ÎN TEXT

1.	Rata sărăciei și numărul persoanelor sărace, în perioada 2017-2020.....	13
2.	Rata sărăciei pe total, sexe și grupe de vârstă, în anul 2020.....	14
3.	Rata sărăciei pe regiuni de dezvoltare, în anul 2020.....	15
4.	Rata sărăciei după statutul ocupațional al persoanelor, în perioada 2017-2020....	17
5.	Rata sărăciei după tipul gospodăriei, în anii 2017 și 2020.....	18
6.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, în perioada 2017-2020.....	20
7.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, după grupa de vârstă, în anul 2020.....	20
8.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în perioada 2017-2020.....	22
9.	Deficitul median relativ, după grupa de vârstă, în perioada 2017-2020	24
10.	Structura populației, după gradul de deprivare materială din punct de vedere economic, în anul 2020.....	27
11.	Ponderea persoanelor deprivare material din punct de vedere economic, după numărul problemelor, în perioada 2017-2020.....	28
12.	Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată, în anul 2020.....	29
13.	Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al condițiilor de locuit, în anul 2020.....	30
14.	Structura populației deprivare material din punct de vedere al condițiilor de locuit, în perioada 2017-2020.....	31
15.	Persoane cu risc de sărăcie sau excluziune socială pe principalele categorii ale populației, în anul 2020.....	33
16.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe total și sexe, în anul 2020.....	34
17.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă, în perioada 2017-2020.....	34

18.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2020.....	36
19.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, după grupa de vârstă, în perioada 2017-2020.....	37
20.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2020.....	38
21.	Ponderea persoanelor în vârstă de până la 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, după grupa de vârstă, în perioada 2017-2020....	39
22.	Ponderea persoanelor aflate în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2020.....	40
23.	Evoluția indicatorului rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) și a componentelor acestuia în perioada 2017-2020 (%)	41
24.	Intersecțiile componentelor indicatorului AROPE, în anul 2020.....	41
25.	Rata sărăciei în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	43
26.	Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	45
27.	Rata sărăciei după statutul ocupațional în unele state membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	46
28.	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv sau exclusiv pensiile), în anul 2019.....	47
29.	Indicele inegalității veniturilor în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	48
30.	Deficitul median relativ în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	49
31.	Coeficientul Gini în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	49
32.	Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	50
33.	Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	52
34.	Lipsa autoturismului personal din înzestrarea unor persoane, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	53
35.	Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	53
36.	Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe cu pereți sau podele deteriorate, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	54
37.	Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	55
38.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	56
39.	Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	57

TABELE ANEXE

1.	Rata sărăciei după grupa de vârstă și statutul ocupațional ale persoanelor, pe sexe	61
2.	Rata sărăciei după tipul gospodăriei din care fac parte persoanele.....	62
3.	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale, după grupa de vârstă și sexul persoanelor.....	64
4.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, după grupa de vârstă și sexul persoanelor.....	65
5.	Indicatori specifici ai profunzimii sărăciei	66
6.	Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă, statut ocupațional, nivel de educație și sexe	67
7.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială din punct de vedere economic	69
8.	Ponderea persoanelor cărora le lipsesc bunuri de folosință îndelungată din cauza insuficienței resurselor financiare	69
9.	Ponderea persoanelor după deficiențele locuinței, pe tipuri de deficiențe.....	69
10.	Deprivarea materială din punct de vedere economic	70
11.	Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată	70
12.	Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit	70
13.	Persoane aflate în stare de deprivare materială severă, după grupa de vârstă și sexe	71
14.	Persoane în vârstă de până la 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, pe grupe de vârstă și sexe	72
15.	Principalii indicatori ai sărăciei relative în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	73
16.	Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	74
17.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	75
18.	Rata sărăciei după statutul ocupațional în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	76
19.	Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	77
20.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială din punct de vedere economic, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	78
21.	Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu unele bunuri de folosință îndelungată, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	79
22.	Ponderea persoanelor cărora le lipsesc bunuri de folosință îndelungată din cauza insuficienței resurselor financiare, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	80
23.	Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	81

24.	Ponderea persoanelor după deficiențele locuinței, pe tipuri de deficiențe, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	82
25.	Persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe grupe de vârstă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	83
26.	Ponderea în total populație a persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă și a persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019.....	84

INTRODUCERE

Excluziunea socială afectează indivizi și comunități în moduri foarte diverse, care nu pornesc doar de la sărăcie – așa cum se consideră de obicei – ci și de la neintegrare socială cauzată de neparticiparea la relațiile sociale în care se implică majoritatea, de la lipsa unui loc de muncă, de la posibile disfuncționalități familiale, de la discriminare sau intoleranță etc. Excluziunea socială a unor persoane sau categorii de persoane are cauze numeroase și ia forme multiple, transmițându-se adeseori de la o generație la următoarea.

În acest sens, un deziderat foarte important al Uniunii Europene este promovarea incluziunii sociale sau, cu alte cuvinte, lupta împotriva sărăciei și excluziunii sociale, și se realizează prin stabilirea unor obiective specifice comun acceptate de toate statele, prin implementarea unor planuri naționale de acțiune prin care obiectivele să fie atinse și prin dezvoltarea unui sistem de măsurare și de raportare periodică a schimbărilor apărute.

Sistemul de indicatori statistici de incluziune socială

Monitorizarea progreselor realizate de statele membre ale UE în reducerea acestui flagel se realizează cu ajutorul unui sistem de indicatori statistici de incluziune socială, care permit măsurarea într-o manieră comparativă a evoluției fenomenului.

În vederea construirii unui set de indicatori care să asigure comparabilitatea între statele membre UE, la summitul de la Laeken din decembrie 2001, Consiliul European a aprobat o listă de 10 indicatori primari și 8 indicatori secundari pentru a oferi date statistice care să permită descrierea diverselor aspecte legate de incluziunea socială, aspecte ce aparțin unor domenii importante, și anume: sărăcia monetară și inegalitatea, ocuparea, starea de sănătate și educația. Acești 18 indicatori comuni pentru toate țările sunt completați de a treia categorie de indicatori, cei terțiari, care asigură posibilitatea estimării unor fenomene specifice diferitelor țări.

Stabilirea acestor indicatori a necesitat un efort deosebit, generat de multiplele scopuri cărora aceștia trebuie să le răspundă. În primul rând indicatorii de incluziune socială trebuie să identifice esența problemelor și să aibă o interpretare normativ acceptată. În al doilea rând aceștia trebuie să fie robuști și valizi din punct de vedere statistic, cu alte cuvinte să nu fluctueze din cauza unor fenomene irelevante pentru scopul pentru care au fost creați. Un alt criteriu important a fost stabilitatea și posibilitatea de a fi reactualizați periodic, în vederea evidențierii efectelor diferitelor politici sociale. Și nu în ultimul rând, indicatorii de incluziune socială trebuie să asigure comparabilitate între statele membre.

Ulterior acești indicatori au fost rafinați din punct de vedere metodologic, așa încât în anul 2006, Comitetul de protecție socială a aprobat un nou set de indicatori generali, al căror principal obiectiv a fost o mai bună măsurare a incluziunii sociale. Noua listă de indicatori aprobată conține 11 indicatori primari, 6 secundari (cu diverse dezagregări) și 13 indicatori de context. În practică, lista de indicatori primari a fost adaptată pentru a conține numai indicatorii cei mai importanți care descriu dimensiunile diferite ale sărăciei și excluziunii sociale. Câțiva indicatori care au fost în lista principală au fost transformați în indicatori secundari. Alții au fost incluși în lista indicatorilor de context.

În lucrarea de față sunt prezentate aspecte privind sărăcia și deprivarea materială utilizându-se indicatori generali care asigură comparabilitatea cu celelalte state membre ale UE.

Metoda de măsurare a sărăciei

Eurostat, Oficiul de statistică al UE, utilizează ca metodă de măsurare a sărăciei *metoda relativă*. Opțiunea pentru această metodă este fundamentată pe două considerente¹: (a) asigurarea tuturor cetățenilor europeni unui standard de viață cât mai înalt, corespunzător nivelului de dezvoltare economico-socială al fiecărui stat, nu doar un nivel minim de trai; (b) existența unor decalaje considerabile între stadiile de dezvoltare ale statelor, ceea ce face foarte dificilă definirea unui nivel de trai minim, unanim acceptabil în Uniune.

Sărăcia relativă este înțeleasă ca fiind situația unei persoane ale cărei resurse, în principal monetare, nu îi permit atingerea unui anumit nivel de bunăstare realizat de întreaga populație din țara respectivă. Pentru măsurarea acestei „stări” se utilizează un set complex de indicatori statistici, care descriu dimensiunea, incidența, profilul și gravitatea fenomenului sărăciei din fiecare țară, făcând posibilă totodată și comparația internațională. Indicatorul principal îl constituie venitul bănesc disponibil al unei persoane, într-un anumit moment de timp.

Potrivit acestei metode de estimare se determină persoanele ale căror resurse sunt mai mici comparativ cu restul populației, ceea ce nu înseamnă automat că resursele acestor persoane nu le permit acoperirea unui nivel minim de trai (ceea ce ar presupune starea de sărăcie în accepțiunea cea mai simplă). Din acest motiv, la nivelul UE indicatorii privind sărăcia relativă sunt intitulati indicatori „ai riscului de sărăcie”.

În calitate de stat membru al UE, România a aplicat metodologia de estimare a sărăciei recomandată de Eurostat, în paralel cu dezvoltarea unui sistem național care se bazează însă pe metoda absolută² de estimare a sărăciei.

¹ Statistics in focus - Sărăcia monetară în noile state membre și în țările candidate, Eurostat, 2004

² Ministerul Muncii și Justiției Sociale este instituția responsabilă cu producerea statisticilor prin aplicarea metodei absolute de estimare a sărăciei

Pentru obținerea unei caracterizări cât mai complete a stării de sărăcie și incluziune socială este necesară extinderea analizei de la aspectele de deprivare monetară, la cele de deprivare non-monetară. Aceasta se referă la măsura în care o persoană poate desfășura o activitate potrivită aptitudinilor proprii, poate avea o alimentație adecvată, își poate permite condiții de locuit corespunzătoare, își poate asigura posesia unor bunuri de folosință îndelungată, precum și alte elemente care fac parte din standardul de viață oferit de societate la un moment dat. Existența sau absența unuia sau mai multor astfel de elemente are efect determinant asupra stării de sărăcie, profunzimii și severității acesteia.

Studierea depriverii materiale se realizează printr-o serie de indicatori specifici diferitelor aspecte avute în vedere.

Lucrarea de față reprezintă rezultatul eforturilor de testare, aplicare și analiză a metodologiei Eurostat de estimare a sărăciei relative în România și acoperă în principal indicatorii privind sărăcia monetară.

Sursa datelor

La nivelul Uniunii Europene, principalul instrument statistic de colectare a datelor pentru asigurarea informațiilor necesare măsurării sărăciei și excluziunii sociale îl reprezintă ancheta asupra veniturilor și condițiilor de viață (EU-SILC). Aceasta este o anchetă armonizată, toate țările membre fiind obligate să aplice regulamentele adoptate de Consiliul Europei în acest domeniu.

Ancheta are ca principale avantaje, următoarele:

- ✓ asigură comparabilitatea internațională a indicatorilor, prin folosirea aceluiași definiții și clasificări;
- ✓ permite diseminarea rapidă a informațiilor prin impunerea pentru toate țările a unor termene unitare de raportare a datelor naționale;
- ✓ asigură un cadru flexibil la care fiecare țară își poate adapta regulamentele în vederea luării în considerare a specificului național;
- ✓ furnizează cei mai importanți indicatori de sărăcie, inclusiv ai celor care necesită date longitudinale, informații absolut necesare în compararea evoluției în timp a fenomenului sărăciei dintr-o țară.

Cadrul legislativ în baza căruia se desfășoară ancheta EU-SILC, este reprezentat în principal de Regulamentul nr. 1177/2003 al Parlamentului European și al Consiliului Europei referitor la venituri și condiții de viață. EU-SILC asigură producerea de statistici comunitare privind veniturile și condițiile de viață, prin două module (transversal și longitudinal de tip panel) utilizabile în caracterizarea sărăciei și incluziunii sociale la nivel național și european.

În România, cercetarea statistică europeană se numește **Ancheta asupra calității vieții (ACAV)** și are ca principal obiectiv producerea de date statistice detaliate utilizabile pentru caracterizarea condițiilor de viață ale populației. Aceasta se realizează prin colectarea unor informații care privesc diferite aspecte sociale: condițiile de locuit, starea de sănătate, educația, ocuparea forței de muncă, veniturile, dotarea locuinței cu diferite facilități și bunuri de folosință îndelungată etc.

Un alt obiectiv important al anchetei îl reprezintă estimarea nivelului sărăciei, utilizând metoda relativă, în care indicatorul de bunăstare utilizat este **venitul disponibil pe adult echivalent**, iar pragul de sărăcie este stabilit la 60% din mediana distribuției gospodăriilor după acest tip de venit.

Veniturile disponibile bănești se determină prin însumarea veniturilor realizate din toate sursele, fără însă a se include contravaloarea veniturilor în natură (contravaloarea autoconsumului din resursele proprii ale gospodăriilor, contravaloarea veniturilor în natură primite de salariați în cadrul contractelor colective de muncă și contravaloarea veniturilor în natură ale beneficiarilor de prestații sociale) din care se deduc impozitele, contribuțiile de asigurări sociale și alte plăți cu caracter obligatoriu.

Ancheta este organizată ca o cercetare prin sondaj de tip panel, ea permițând interviuarea timp de 4 ani consecutivi a unui număr de circa 9000 de gospodării, pe baza datelor obținute fiind posibilă estimarea unui număr mare de indicatori transversali (în fiecare an) și longitudinali (cum ar fi rata sărăciei persistente). Eșantionul utilizat este de tip rotațional. Acesta este format din 4 sub-eșantioane din care, anual, un sub-eșantion iese din cercetare și se introduce un altul nou. În acest fel se asigură volumul de înregistrări necesar pentru obținerea estimațiilor reprezentative la nivelul fiecărui an și pe o perioadă de 4 ani consecutivi. Un eșantion longitudinal complet se obține după 4 ani consecutivi de desfășurare a anchetei.

*
* *

Datele utilizate în publicația "Dimensiuni ale incluziunii sociale în România, în anul 2020" au fost calculate utilizând populația rezidentă la 1 ianuarie a anului respectiv.

I. SĂRĂCIA

Sărăcia este situația în care se află acei oameni ale căror venituri sunt atât de scăzute încât le este imposibilă atingerea unui standard de viață considerat ca fiind acceptabil în societatea în care trăiesc, care se confruntă cu dezavantaje multiple legate de șomaj, venituri mici, condiții de locuit precare, îngrijirea inadecvată a sănătății și bariere în accesul la învățământ, cultură, sport și petrecerea timpului liber.

1.1 Distribuția sărăciei

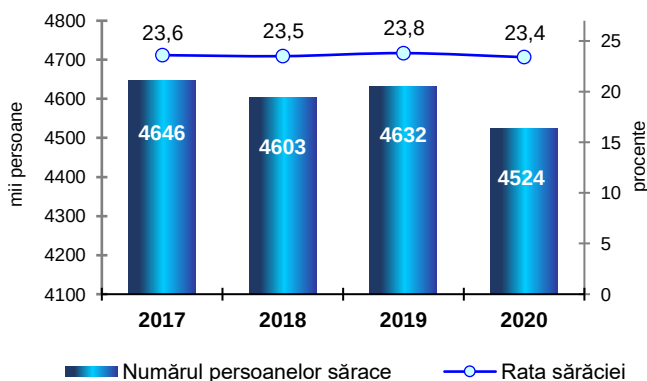
Rata sărăciei relative reprezintă ponderea persoanelor sărace (care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile) în totalul populației.

Estimată pe baza veniturilor totale disponibile, exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii ale gospodăriei, rata sărăciei relative a fost în anul 2020 de 23,4%. În valori absolute, numărul săracilor corespunzător acestei rate a fost de 4524 mii persoane.

Sub unul din patru locuitori ai României trăia într-o gospodărie ale cărei venituri erau mai mici decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent.

În perioada 2017-2020, rata sărăciei, estimată în raport cu pragul stabilit în funcție de nivelul și distribuția veniturilor din anul pentru care se face evaluarea, a avut o evoluție oscilantă, maximum perioadei fiind atins în 2019 (23,8%) iar minimum în 2020 (23,4%).

Figura 1. ***Rata sărăciei și numărul persoanelor sărace, în perioada 2017-2020***

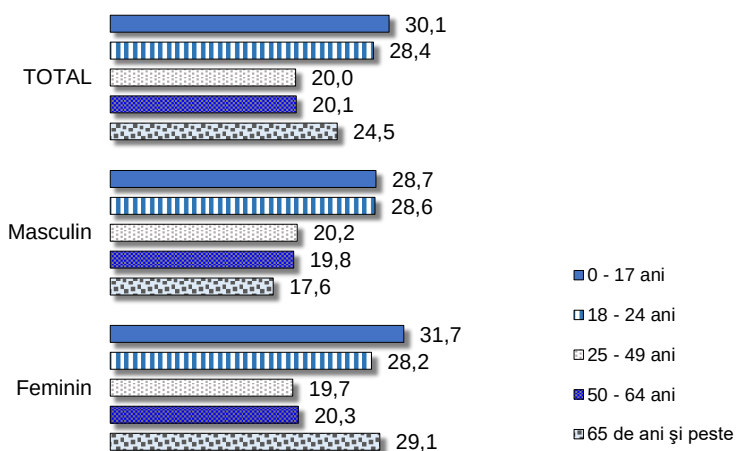
Analiza ratei sărăciei pe **sexe** în perioada analizată, evidențiază o tendință de creștere a diferenței între femei și bărbați, de la 1,3 la 2,5 puncte procentuale.

Riscul de sărăcie afectează cu intensitate diferită populația în funcție de **grupa de vârstă**, de capacitatea de muncă de care dispune și, evident, de veniturile dobândite.

Cea mai înaltă incidență a sărăciei s-a înregistrat între anii 2017-2020 în rândul copiilor în vârstă de până la 18 ani și a tinerilor de 18-24 ani, circa 3 din 10 dintre aceștia s-au aflat sub pragul de sărăcie, mult peste nivelurile corespunzătoare adulților.

În ultimul an comparativ cu începutul perioadei analizate, s-a observat o descreștere a fenomenului sărăciei atât la grupa de vârstă 18-24 ani (de 3 puncte procentuale), cât și în rândul copiilor (de cca 2 puncte procentuale). O creștere semnificativă a ratei sărăciei în decursul perioadei s-a resimțit însă la grupa de vârstă de 65 de ani și peste (cu 4,5 puncte procentuale).

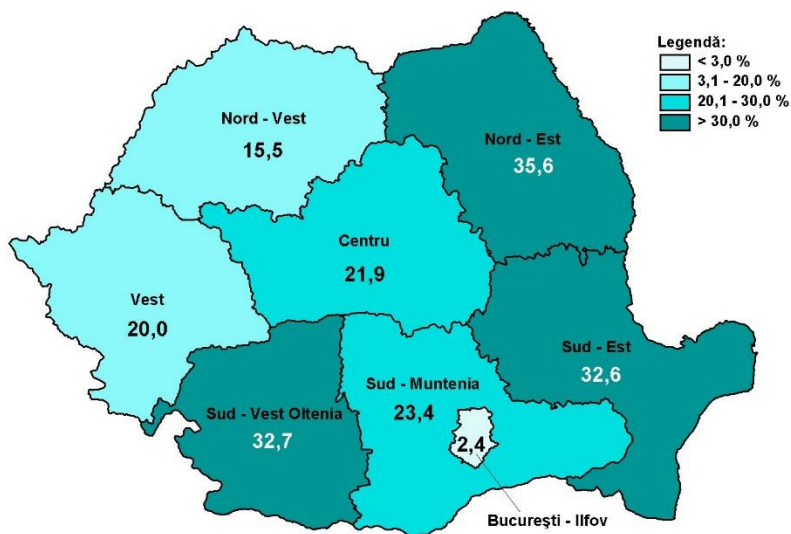
Figura 2. **Rata sărăciei pe total, sexe și grupe de vârstă, în anul 2020 (%)**

Urmărind evoluția ratei sărăciei pe sexe și grupe de vârstă în perioada 2017-2020, constatăm că acestea au evoluat diferit pe fiecare categorie. Cea mai pronunțată diferență pe sexe o întâlnim la grupa 65 de ani și peste, caracteristică ce se menține pe întreaga perioadă analizată, în 2020 femeile atingând valori ale ratei sărăciei cu peste 11,5 puncte procentuale mai mari decât ale bărbaților (maximul perioadei înregistrându-se în 2019, fiind de 13,1 puncte procentuale).

Sărăcia este inegal distribuită și în profil **regional**. În anul 2020, rata sărăciei a fost de aproape 15 ori mai mare în regiunile Nord-Est și de peste de 13 ori în Sud-Vest Oltenia și Sud-Est, decât în regiunea București-Ilfov.

Figura 3. **Rata sărăciei pe regiuni de dezvoltare, în anul 2020**

În anul 2020, cele mai mari rate ale sărăciei s-au înregistrat în regiunile Nord-Est (35,6%), Sud-Vest Oltenia (32,7%) și Sud-Est (32,6%), iar cea mai mică în București-Ilfov (2,4%).

Din analiza evoluției ratei sărăciei în anul 2020 față de 2017, se observă că cele mai mari scăderi s-au întâlnit în regiunile București - Ilfov (3,7 puncte procentuale) și Nord - Vest (3,5 puncte procentuale). Creșteri ale ratei sărăciei în perioada analizată s-au înregistrat în regiunile Centru (4,6 puncte procentuale), Sud-Est (3,0 puncte procentuale) și Nord - Est (2,2 puncte procentuale).

Tabelul 1. **Rata sărăciei pe regiuni, în perioada 2017 - 2020**

- % -

Regiunea de dezvoltare	2017	2018	2019	2020
Nord – Est	33,4	35,6	41,1	35,6
Sud – Est	29,6	31,2	31,1	32,6
Sud – Muntenia	24,9	25,7	26,0	23,4
Sud – Vest Oltenia	33,4	34,3	31,6	32,7
Vest	21,4	14,9	14,7	20,0
Nord – Vest	19,0	17,5	14,7	15,5
Centru	17,3	19,4	21,2	21,9
București – Ilfov	6,1	4,1	2,9	2,4

1.2 Profilul sărăciei

Teoretic, în anumite condiții socio-economice, orice persoană, indiferent de situația ei particulară, poate deveni săracă pentru o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp. În cazul unor persoane, însă, riscul de a intra în sărăcie este totdeauna mare și aproape inevitabil. Este vorba de persoanele ale căror caracteristici fizice, psihice, educaționale, ocupaționale etc. le îngreunează accesul la nivelurile de bunăstare oferite de societate și le fac vulnerabile față de fenomenul sărăciei. La acestea se adaugă desigur și săracii de conjunctură, adică persoane afectate de unele schimbări de natură să influențeze piața muncii sau dezvoltarea generală a societății la un moment dat.

Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor, precum și **tipurile de gospodării** în care trăiesc, constituie factori de influență, adesea determinanți, ai apariției și creșterii riscului de sărăcie.

Existența unei ocupații, și în general **statutul ocupațional**, reprezintă o caracteristică de cea mai mare însemnătate în crearea unui cadru de viață care să asigure bunăstarea sau sărăcia persoanelor respective. De aici rezultă și diferențierile importante existente între ratele de sărăcie ale diferitelor categorii socio-ocupaționale.

O primă distincție în analiză se poate face din punctul de vedere al existenței unei ocupații care să ofere posibilitatea realizării unor venituri. În acest caz putem observa că, pe ansamblu, în mod normal, persoanele ocupate sunt mai ferite de pericolul sărăciei decât cele neocupate sau inactive, dar și în interiorul acestor două categorii se remarcă o varietate de situații.

În anul 2020, din totalul persoanelor ocupate, cele aflate sub pragul de sărăcie au reprezentat 14,9%, cu 14,7 puncte procentuale mai puțin decât în cazul persoanelor care nu au desfășurat nicio activitate economico-socială.

În cadrul persoanelor antrenate într-o activitate economico-socială de tip salarial sau pe cont propriu, se remarcă diferențierile între sexe: 18,1% dintre bărbați, respectiv 10,4% dintre femei au fost sub pragul de sărăcie. În schimb, la persoanele neocupate sau inactive în anul 2020, diferența dintre ponderile femeilor și bărbaților a fost de 8,1 puncte procentuale, în scădere cu 1,6 puncte procentuale față de anul 2017.

Referitor la persoanele neocupate, trebuie evidențiată situația șomerilor a căror rată de sărăcie este foarte mare. Practic, peste 3 din 5 șomeri este sărac, bărbații șomeri având situația cea mai grea, comparativ cu femeile aflate în șomaj (cu 13,9 puncte procentuale mai mulți bărbați decât femeile aflate în situație similară).

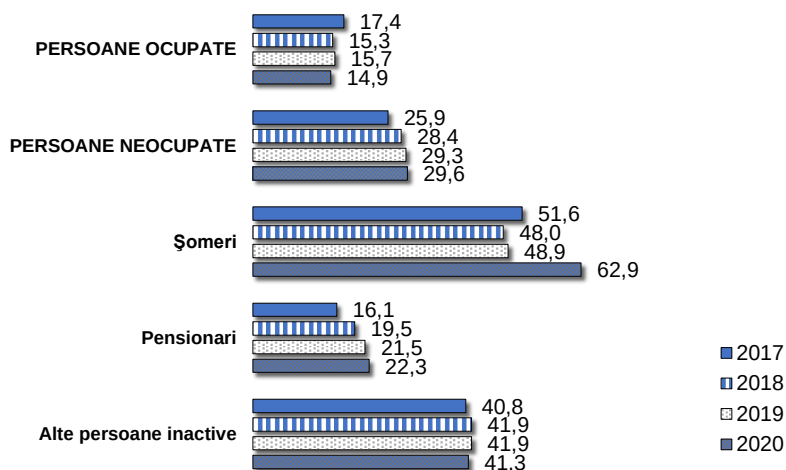
Tabelul 2. **Rata sărăciei pe statute ocupaționale și sexe, în anul 2020**

- % -

	Total persoane	de sex:	
		masculin	feminin
Persoane ocupate	14,9	18,1	10,4
Persoane neocupate sau inative,	29,6	24,5	32,6
din care:			
șomeri	62,9	66,2	52,3
pensionari	22,3	18,0	25,4
alte persoane inative	41,3	38,1	42,2

Riscul de sărăcie al persoanelor neocupate a crescut pe perioada analizată în special la șomeri cu 11,3 puncte procentuale, mai pronunțat la femei (14,3 puncte procentuale) decât la bărbați (10,0 puncte procentuale). La pensionari riscul de sărăcie a crescut în 2020 față de începutul perioadei cu 6,2 puncte procentuale.

Figura 4. **Rata sărăciei după statutul ocupațional al persoanelor, în perioada 2017 - 2020 (%)**

Tipul și structura gospodăriilor în care trăiesc persoanele sunt caracteristici aflate în legătură directă cu riscul de sărăcie, în sensul creșterii sau descreșterii acestuia.

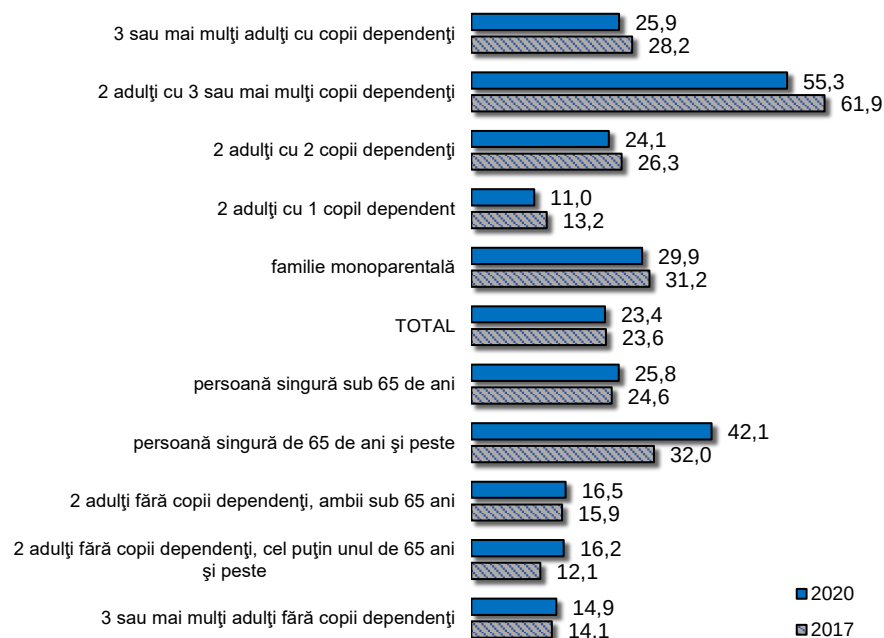
Un factor important în apariția și intensificarea stării de sărăcie îl constituie existența și numărul copiilor aflați în întreținerea gospodăriei din care face parte persoana respectivă. Sărăcia este mai frecventă în rândul persoanelor care trăiesc în gospodăriile cu copii dependenți¹ (în anul 2020 a atins 25,4%), decât în cazul celor care trăiesc în gospodăriile fără copii (20,8% în ultimul an).

¹ Se consideră copil dependent toate persoanele în vârstă de 0-17 ani

În anul 2020, dintre *gospodăriile cu copii dependenți*, cele mai puternic afectate de sărăcie au fost gospodăriile numeroase formate din 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți (mai mult de jumătate), familiile monoparentale, părinte singur cu cel puțin un copil dependent (aproape trei din zece), a celor de 3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți (puțin peste un sfert), dar și persoanele din gospodăriile formate din 2 adulți cu 2 copii dependenți (aproape un sfert). În comparație cu acestea, gospodăriile formate din 2 adulți și 1 copil dependent au fost afectate de sărăcie într-o măsură mai redusă (11,0%).

În *gospodăriile fără copii dependenți*, considerate în general mai puțin afectate de sărăcie, apar totuși diferențieri notabile determinate de numărul și vârsta persoanelor care trăiesc într-un anumit tip de gospodărie. Astfel, persoanele singure sunt mai expuse riscului de sărăcie, în special în cazul femeilor (40,8% față de 25,6% la bărbați). De asemenea, persoanele care trăiesc singure devin tot mai sărace pe măsura înaintării în vârstă: persoanele în vârstă de până la 65 de ani au o rată de sărăcie de 25,8%, pe când cei cu vârsta de 65 ani și peste sunt săraci în proporție de 42,1%.

Figura 5. **Rata sărăciei după tipul gospodăriei, în anii 2017 și 2020 (%)**

În *gospodăriile formate din 2 adulți fără copii dependenți cu ambii în vârstă de sub 65 de ani și peste* rata a fost de 16,5%, iar în *gospodăriile de 2 adulți, din care cel puțin unul este în vârstă de sub 65 de ani*, rata sărăciei a fost de 16,2%.

O situație relativ favorabilă se remarcă în *gospodăriile cu 3 sau mai mulți adulți fără copii dependenți*, unde rata sărăciei a fost de 14,9%.

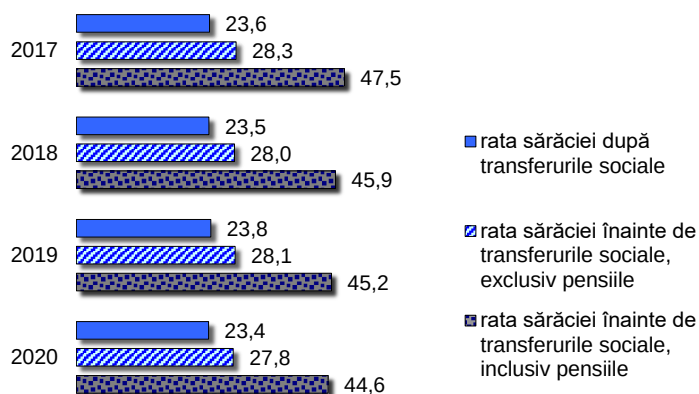
În perioada 2017-2020, situația materială a *gospodăriilor cu copii dependenți* este precară pentru peste un sfert din numărul total al acestora, tendința însă s-a înscris într-o pantă descendentă din 2017 până în 2020 (cu 2,7 puncte procentuale). Scăderi importante ale ratei sărăciei de-a lungul acestei perioade s-au înregistrat în cadrul *gospodăriilor formate din 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți* (cu 6,6 puncte procentuale), a celor cu 3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți (2,3 puncte procentuale) și a celor cu *2 adulți cu 2 copii dependenți* și respectiv *2 adulți cu un copil dependent* (cu 2,2 puncte procentuale fiecare).

În ceea ce privește *gospodăriile fără copii dependenți*, în aceeași perioadă analizată, s-a observat o creștere a nivelului riscului de sărăcie al acestora cu 3,0 puncte procentuale. O creștere pronunțată a riscului de sărăcie s-a înregistrat în cazul *persoanelor singure de 65 de ani și peste* (cu 10,1 puncte procentuale), la *persoanele singure de sex feminin* (cu 7,6 puncte procentuale) și în *gospodăriile de 2 adulți, din care cel puțin unul în vârstă de 65 ani și peste* (cu 4,1 puncte procentuale).

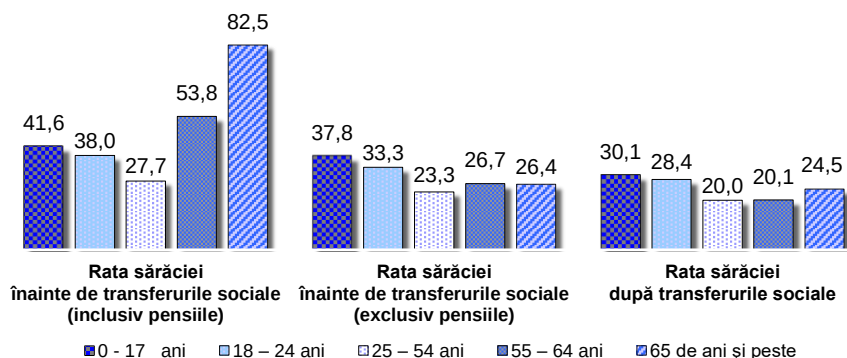
Pentru evidențierea influenței transferurilor sociale asupra sărăciei se utilizează doi indicatori specifici și anume: **rata sărăciei înainte de transferurile sociale, inclusiv pensiile** (adică înainte de toate tipurile de transferuri primite) și, respectiv, **rata sărăciei înainte de transferurile sociale, exclusiv pensiile** (adică înaintea primirii diferitelor transferuri, altele decât pensia). Analiza de impact a transferurilor sociale asupra riscului de sărăcie este realizată în funcție de includerea sau excluderea pensiilor din prestațiile sociale, pensia fiind una dintre sursele de venit cu pondere mare în veniturile din prestațiile sociale. De asemenea, se cuvine menționat că rata sărăciei generală, utilizată curent în analizele de sărăcie, este o rată determinată după includerea în venituri a tuturor transferurilor sociale.

În anul 2020, aproape un sfert din populație nu a fost afectată de sărăcie datorită existenței transferurilor sociale. Doar pensiile au făcut ca 16,8% din populație să nu „cadă” în această situație nefavorabilă.

Dacă în anul 2020 nu s-ar fi plătit pensiile și celelalte transferuri sociale, aproape jumătate din populație (44,6%) s-ar fi situat sub pragul sărăciei relative și în mod evident situația s-ar fi înrăutățit în cazul persoanelor vârstnice (65 de ani și peste) care, într-o proporție de 82,5%, ar fi fost în stare de sărăcie relativă. Aceeași situație s-ar fi înregistrat și la persoanele aflate în grupa de vârstă 55-64 de ani, dar într-o proporție mai redusă, de 53,8%.

Figura 6. **Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, în perioada 2017 - 2020 (%)**

În cazul teoretic în care veniturile ar include pensiile, dar nu și celelalte tipuri de transferuri, situația s-ar ameliora cumva în sensul că proporția săracilor ar coborî la 28% din populație. Evident că pensiile determină cea mai mare „ieșire” din starea prezumtivă de sărăcie pentru persoanele vârstnice de peste 65 de ani (56,1% dintre acestea), dar și cea mai scăzută în cazul copiilor și tinerilor de până la 18 ani, acest tip de transfer social nefiindu-le caracteristic. Lipsa altor feluri de transferuri sociale, de care beneficiază în mod obișnuit copiii și tinerii, ar fi resimțită de 3,8% dintre aceștia.

 Figura 7. **Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, după grupa de vârstă, în anul 2020 (%)**

Toate aceste observații, cu mici diferențe procentuale, sunt caracteristice și pentru anii precedenți, fapt care întărește convingerea că transferurile sociale au o importanță deosebită pentru nivelul de trai al populației.

1.3 Profunzimea sărăciei

Starea de sărăcie relativă nu dispare complet și nici nu poate fi generală, dar poate lua forme mai accentuate sau mai atenuate, cuprinzând un număr mai mare sau mai mic de persoane, în funcție de influența diferitelor caracteristici demo-socio-economice ale societății în ansamblu sau ale indivizilor.

Pentru întregirea „imaginei” fenomenului sărăciei se folosesc indicatori specifici, care caracterizează profunzimea acesteia cum ar fi: dispersia în jurul pragului de sărăcie, indicele inegalității veniturilor, deficitul median relativ și coeficientul Gini.

1.3.1 Dispersia în jurul pragului de sărăcie

Definirea pragului de sărăcie ca procent de 60% din valoarea mediane distribuției persoanelor după nivelul venitului disponibil pe adult-echivalent reprezintă o convenție, stabilită însă pe baza unor considerente de ordin statistic. O primă formă de măsurare a severității sărăciei este calcularea ratelor de sărăcie vis-à-vis de **diferite alte praguri**, mai severe sau mai „relaxate” decât cel standard, de 60%. Rezultatele ar putea fi interpretate ca reprezentând surplusul de persoane care ar intra în sărăcie sau, din contră, ar ieși din sărăcie, dacă pragul sărăciei ar avea o valoare mai ridicată sau mai scăzută.

În anul 2020, se observă că cei mai săraci (adică acele persoane care au un venit de până la 40% din valoarea mediane distribuției veniturilor disponibile pe (adult-echivalent) reprezintă aproape jumătate din numărul total al persoanelor considerate sărace la nivelul pragului „standard” de 60%.

Acesta poate conduce la concluzia că sărăcia în România este foarte profundă, multe persoane având șanse reduse de a se desprinde din această situație într-un timp scurt.

Tabelul 3. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în anul 2020**

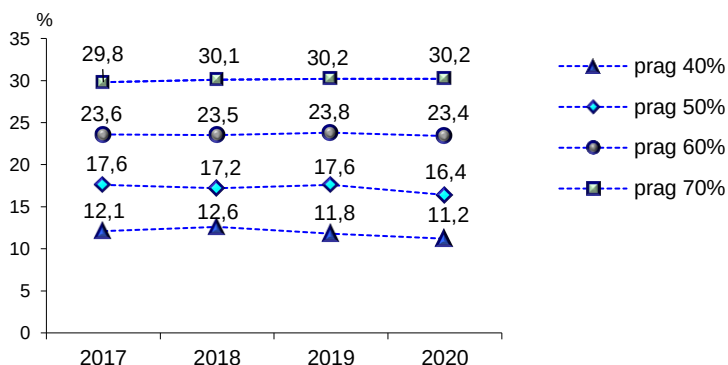
- % -

	Rata sărăciei	Raportul față de rata de 60%
Praguri de sărăcie		
40%	11,2	47,9
50%	16,4	70,1
60%	23,4	100,0
70%	30,2	129,1

De asemenea, 29,9% dintre săracii „standard” au teoretic cele mai mari șanse să iasă din sfera sărăciei relative, dacă pragul de sărăcie ar fi de 50% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent.

Dacă s-ar avea în vedere un prag al sărăciei constituit pe baza unui venit disponibil pe adult-echivalent reprezentând 70% din valoarea mediane, zona sărăciei relative ar fi mult extinsă, înglobând un număr de persoane cu 29,1% mai mare decât cel luat în considerare în mod curent.

Figura 8. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în perioada 2017 - 2020**

Tendința a fost în general de scădere a distribuției populației în raport cu pragurile de 40%, 50% și 60%, cu mici oscilații de creștere. Excepție face pragul de 70%, care a avut un trend ușor crescător până în anul 2019, urmat de o stabilizare în 2020.

Tabelul 4. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, pe sexe, în anul 2020**

- % -

	Masculin	Feminin
Praguri de sărăcie		
40%	11,1	11,4
50%	15,7	17,1
60%	22,1	24,6
70%	28,7	31,7

După cum se poate observa, în 2020 rata sărăciei femeilor la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent o depășește pe cea a bărbaților.

1.3.2 Indicele inegalității veniturilor

Indicele inegalității veniturilor arată de câte ori sunt mai mari veniturile disponibile pe adult-echivalent ale persoanelor considerate cele mai bogate (din ultima quintilă a distribuției persoanelor după venit) față de veniturile persoanelor considerate cele mai sărace (din prima quintilă a distribuției persoanelor după venit). Quintila reprezintă o cincime (20%) din totalul persoanelor cuprinse în distribuție. Uneori, acest indicator este denumit și "raportul S80/S20".

Raportul S80/S20 arată faptul că, în anul 2020, persoanele din gospodăriile considerate bogate (făcând parte din quintila V a distribuției după venit) au obținut un volum total de venituri de 6,6 ori mai mare decât persoanele din gospodăriile considerate sărace (făcând parte din quintila I a distribuției).

Pe perioada analizată, raportul din 2020 a înregistrat o valoare apropiată celei din 2017, după înregistrarea unor valori mai ridicate în anii 2018 și 2019.

Cum era de așteptat, inegalitate mai mare a veniturilor bănești disponibile se înregistrează la persoanele cu vârsta sub 65 de ani față de cele cu vârsta peste 65 de ani care sunt dependente numai de venituri din transferuri sociale.

Tabelul 5. **Indicele inegalității veniturilor, în perioada 2017 - 2020**

	2017	2018	2019	2020
Total persoane	6,5	7,2	7,1	6,6
Persoane sub 65 ani	7,0	8,1	7,8	7,2
Persoane de 65 ani și peste	4,4	4,5	4,4	4,5

Indicele inegalității veniturilor pentru persoanele cu vârsta de sub 65 de ani a variat ca valoare între 7-8, în 2017 a atins un minim de 7,0 iar în 2018 maxim de 8,1. Pentru cei cu vârsta de 65 de ani și peste, indicele s-a menținut constant între valorile 4,4 sau 4,5.

1.3.3 Deficitul median relativ

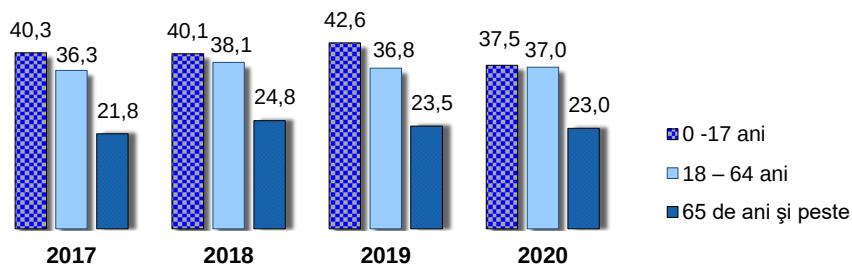
Deficitul median relativ este un indicator de profunzime a sărăciei, care semnifică “distanța” la care se află venitul unei persoane sărace până la nivelul pragului, de la care persoana ar înceta să mai fie considerată săracă, calculat ca procent din pragul de sărăcie.

Altfel spus, sporul de venituri pe care ar trebui să-l obțină această persoană pentru a ajunge la nivelul pragului, ieșind astfel din sfera sărăciei.

În anul 2020, deficitul median relativ a fost de 31,9%, adică se poate spune că persoanele sărace au avut în medie un venit bănesc disponibil care a reprezentat 68,1% din valoarea pragului de sărăcie stabilit pentru acest an. Pe ansamblu, deficitul median relativ este mai crescut la bărbați decât la femei, ceea ce înseamnă că persoanele sărace de sex feminin se situează la o distanță relativ mai mică față de pragul de sărăcie. În anul 2020, această diferență a fost de 2,0 puncte procentuale (33,3% la masculin față de 31,3% la feminin).

În perioada 2017-2020, deficitul median relativ de venituri cu care se confruntă populația săracă a avut o evoluție oscilantă, de la valoarea maximă înregistrată în 2018 (35,2%) la minimum perioadei analizate (31,9%) înregistrat în 2020.

Figura 9. **Deficitul median relativ, după grupa de vârstă, în perioada 2017 - 2020 (%)**

Copiii și adolescenții în vârstă de până la 18 ani sunt persoanele cele mai sărace, cu cel mai ridicat nivel relativ al deficitului median (37,5% în 2020), urmate de adulții cu vârsta cuprinsă între 18-64 ani (37,0% în 2020). În cazul persoanelor vârstnice (65 ani și peste) deficitul median relativ are o valoare mai mică (23,0% în 2020), deci persoanele respective sunt mai aproape de prag.

1.3.4 Coeficientul Gini

***Coeficientul Gini** evidențiază ce procent din totalitatea veniturilor populației ar trebui redistribuit, pentru a asigura o repartizare perfect egală între toți membrii societății.*

O caracterizare a gradului de inegalitate a veniturilor disponibile ale populației este dată și de **coeficientul Gini**, a cărei valoare din anul 2020 (33,8%) conduce la concluzia că dispersia resurselor nu este foarte mare.

Din punct de vedere teoretic, coeficientul Gini poate lua valori cuprinse între 0 și 1 (sau 0 - 100%). O valoare nulă ar însemna o egalitate perfectă a distribuției, adică toți cetățenii unei țări ar primi același nivel al venitului. Dacă coeficientul Gini ar lua valoarea 1 (100%), întreg venitul dintr-o țară ar fi realizat de o singură persoană. Evident că în realitate aceste două situații nu pot fi întâlnite, inegalitatea existând întotdeauna, valoarea sa fiind mai mică sau mai mare de la o perioadă la alta, sau de la o țară la alta.

În perioada analizată valoarea coeficientului Gini a atins în anul 2017 minimul perioadei (33,1%), urmat de o creștere în 2018 (35,1%), iar în 2020 a revenit la o valoare apropiată celei înregistrate în 2017 (33,8% față de 33,1%).

II. DEPRIVAREA MATERIALĂ

Amplerea stării de sărăcie poate fi mai bine relevată dacă se analizează, complementar sărăciei monetare, aspectele de privare materială, incapacitatea unor persoane de a-și asigura condiții de viață normale pentru actualul stadiu de dezvoltare a societății.

Lipsa unor bunuri materiale¹ se datorează în principal insuficienței resurselor financiare. Totuși trebuie spus că privarea materială poate fi indusă și de alți factori non-monetari, care țin de trăsăturile caracteristice ale persoanelor (sex, vârstă, nivel de instruire, sănătate, statut ocupațional etc.) sau ale cadrului socio-economic în care trăiesc persoanele respective (mediu de rezidență, nivel general de dezvoltare al comunității, piața muncii etc.).

Pentru caracterizarea statistică a situațiilor de privare materială se utilizează un sistem de indicatori constituit din 3 dimensiuni distincte denumite „**dimensiuni ale incluziunii sociale**”² și anume:

- **privarea materială din punct de vedere economic**, care se referă la situația economică a gospodăriei;
- **privarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată** - cu referire la lipsa din dotarea gospodăriilor a unor bunuri de folosință îndelungată;
- **privarea materială din punct de vedere al calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit**, cuprinzând câteva caracteristici ale locuinței care influențează calitatea vieții.

Persoanele care declară că sunt afectate de una sau mai multe din elementele componente ale acestor dimensiuni, sunt considerate private material din punct de vedere economic, al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată sau al condițiilor de locuit.

¹ Ancheta asupra calității vieții permite distincția între lipsa unui bun de folosință îndelungată din cauza lipsei resurselor financiare necesare achiziționării sale și absența acestuia din dotarea gospodăriei din alte motive (membrii gospodăriei nu și-l doresc, este considerat inutil etc.)

² O prezentare mai amănunțită a elementelor componente deprivării materiale sunt prezentate în glosar

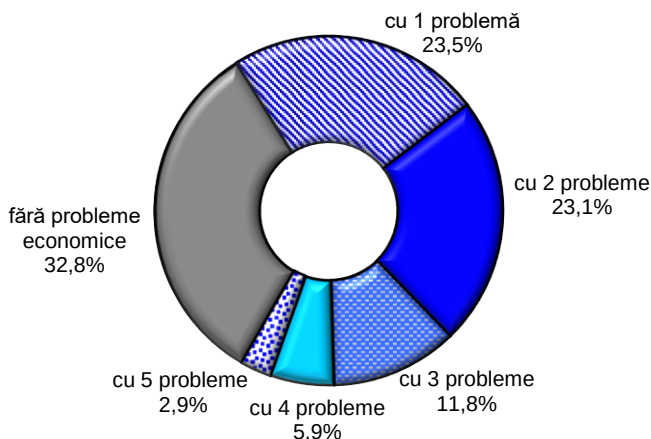
2.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic

Starea de deprivare materială din punct de vedere economic ar putea fi considerată forma cea mai greu suportabilă, deoarece aduce atingere mai multor aspecte importante ale vieții în gospodărie. Lipsa posibilităților financiare face ca unele persoane să nu poată susține cheltuielile impuse de consumul unor produse alimentare de bază, de întreținerea corespunzătoare a locuinței, de achitarea unor obligații și plăți curente, de asigurarea unor condiții de odihnă și refacere în afara cadrului gospodăriei, dar și de acoperirea unor necesități financiare apărute în mod neașteptat și care grevează suplimentar bugetul propriu.

În totalul populației din România, persoanele care în anul 2020 au suferit de una sau mai multe lipsuri de natura deprivării economice au avut o pondere foarte mare, de 67,2%. Situațiile care se întâlnesc cel mai frecvent sunt cele în care persoanele afectate declară existența unei singure probleme (23,5%) sau existența a două probleme (23,1%).

Cu dificultăți sporite se confruntă și persoanele cu trei, patru sau cinci probleme economice, acestea reprezentând mai mult de o cincime din totalul persoanelor deprivate.

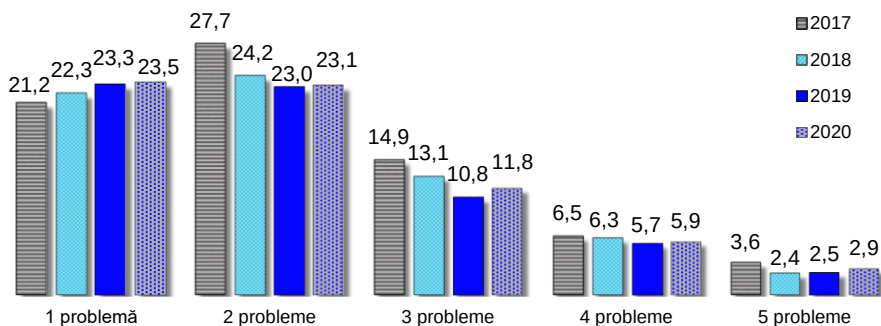
Figura 10. **Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere economic, în anul 2020**

În decursul perioadei analizate ponderea persoanelor deprivate din punct de vedere economic a scăzut cu 6,7 puncte procentuale. Scădere semnificativă s-a înregistrat la persoanele cu 2 probleme de natură economică (cu 4,6 puncte procentuale în 2020 față de 2017), dar și la cele cu 3 probleme de natură economică (cu 3,1 puncte procentuale). Creștere în 2020 față de 2017 a avut loc doar în cazul persoanelor cu o problemă de natură economică (de 2,3 puncte procentuale)

Strânsa corelație dintre veniturile gospodăriilor și stilul de viață al membrilor acestora are un impact asupra deprinderii materiale din punct de vedere economic și nu numai.

Figura 11. **Ponderea persoanelor deprivate material din punct de vedere economic, după numărul problemelor, în perioada 2017-2020 (%)**

La nivelul anului 2020, constatăm că mai mult de jumătate din populație se confruntă cu incapacitatea de a plăti o săptămână de vacanță pe an (56,1%), iar mai mult de 2 din 5 persoane, dacă s-ar afla în incapacitatea de a face față unei cheltuieli neprevăzute din punct de vedere financiar, ar fi în imposibilitate de a-i face față (47,3%).

Comparativ cu anul 2017, s-au observat scăderi semnificative (cu 8,9 puncte procentuale) atât în rândul persoanelor care nu-și pot plăti anual o săptămână de vacanță, cât și a celor aflate într-o situație imprevizibilă, care nu pot face față unor cheltuieli din resursele proprii (o scădere de 5,2 puncte procentuale). Tot față de anul 2017, ponderea persoanelor cu incapacitate de a consuma carne, pește sau echivalent vegetal la fiecare a doua zi a înregistrat o scădere semnificativă în anul 2020 (de la 19,2% la 14,7%).

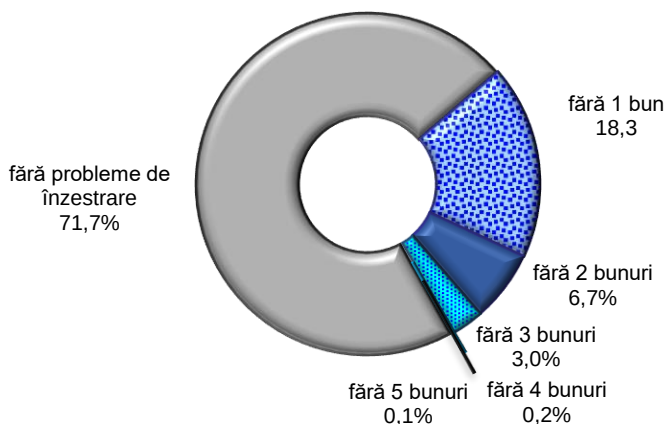
2.2 Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată

Înzestrarea deficitară cu bunuri de folosință îndelungată este o altă caracteristică a fenomenului de deprivare materială. Lipsa, cauzată de incapacitatea financiară, a unuia sau mai multor bunuri de tipul: mașină de spălat rufe, televizor color, telefon, calculator sau autoturism, face ca persoana respectivă să nu poată beneficia de toate avantajele materiale ale tehnologiei actuale, ceea ce poate fi considerată o formă de marginalizare socială.

În anul 2020, persoanele aflate în stare de deprivare sub aspectul înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată au reprezentat 28,3% din totalul populației, proporție în scădere față de anul 2017 cu 7,6 puncte procentuale. Din totalul persoanelor, de lipsa unui singur bun suferă mai puțin de una din cinci persoane, iar de lipsa a două bunuri circa una din cinsprezece persoane.

În perioada 2017-2020 se constată o tendință descrescătoare a persoanelor deprivare care se confruntau cu lipsa a una, două, trei și patru bunuri de folosință îndelungată.

Figura 12. **Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată, în anul 2020**

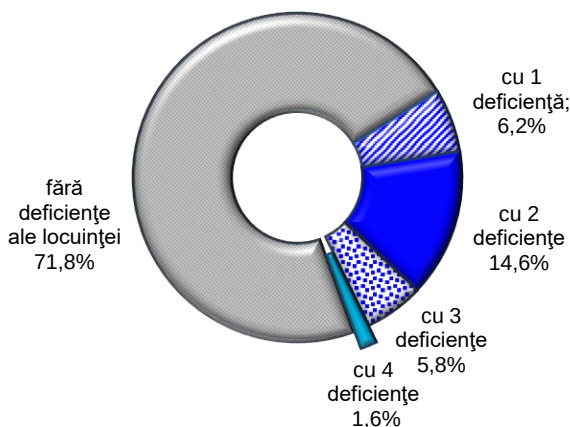
În România deprivarea materială din punctul de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată se reflectă predominant în lipsa autoturismului personal (23,5%) sau a unui calculator (11,5%). Se observă însă o tendință evidentă de scădere a acestor deprivări, astfel, în anul 2020 comparativ cu anul 2017, diferența a fost de 6,3 puncte procentuale a ponderii persoanelor care au autoturism personal și de 3,5 puncte procentuale a celor care au calculator.

2.3 Deprivarea materială din punct de vedere al calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit

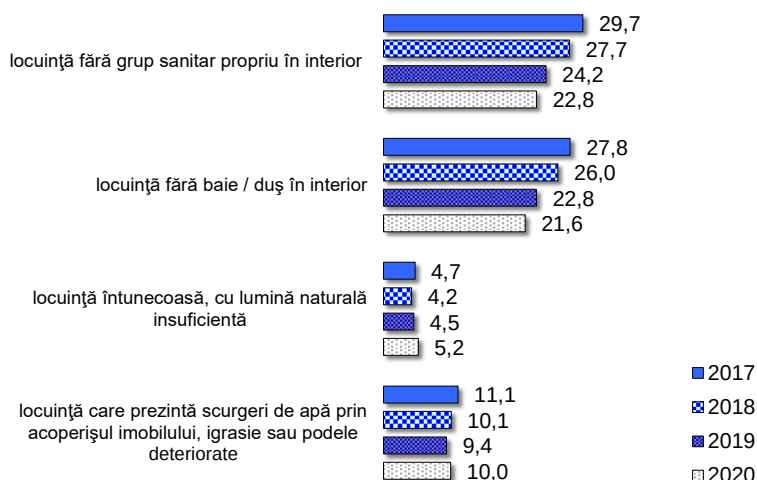
Condițiile de locuit pot constitui, în anumite situații, un motiv de deprivare destul de serios dacă avem în vedere că, pe termen lung, ele pot afecta chiar starea de sănătate a populației. Este cazul existenței unor caracteristici necorespunzătoare ale locuinței, precum: existența unor pereți cu igrasie, ferestre deteriorate, lipsa unei iluminări corespunzătoare a locuinței, lipsa băii/dușului sau a grupului sanitar în interiorul locuinței.

În anul 2020, problemele de locuit afectează aproape 3 din 10 dintre persoane (28,2%). Față de anul 2017, s-a înregistrat o scădere cu 7,1 puncte procentuale, dar situația nu poate fi considerată bună. Starea este chiar mai gravă dacă se are în vedere faptul că, în cea mai mare parte, persoanele considerate deprivare au mai mult de o problemă privind condițiile de locuit.

Figura 13. **Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al condițiilor de locuit, în anul 2020**

Cele mai numeroase sunt cazurile în care există două elemente componente ale deprivării materiale din punct de vedere al condițiilor de locuit, acestea afectând o persoană din șapte cu astfel de deficiențe ale locuinței. Persoanele care cumulează două și trei probleme însumează circa o cincime din totalul persoanelor deprivare din punct de vedere al condițiilor de locuit.

Figura 14. **Structura populației deprivate material din punct de vedere al condițiilor de locuit, în perioada 2017-2020 (%)**

Deficiențele resimțite cel mai acut de populația României în anul 2020, referitoare la condițiile de locuit, sunt lipsa în interiorul locuinței a grupului sanitar propriu sau a băii/ dușului: 22,8%, respectiv 21,6%, inconviniente ale locuinței care au avut o tendință de descreștere în perioada analizată.

De asemenea, tot la nivelul anului 2020, 10,0% din persoanele din țara noastră trăiesc în locuințe cu pereți sau podele deteriorate, iar 5,2% din locuințe sunt întunecoase, au lumină naturală insuficientă.

III. RISCUL DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ

Preocuparea majoră a Uniunii Europene pentru promovarea în statele membre a incluziunii sociale și-a găsit materializarea prin elaborarea unei strategii integrate, denumită EUROPA 2020¹. Prin această strategie s-a fixat drept țintă eliminarea riscului de sărăcie, pe ansamblul Uniunii, pentru cel puțin 20 de milioane de persoane, până în anul 2020.

Ca instrument statistic de monitorizare și caracterizare a procesului s-a propus un indicator complex al riscului de sărăcie sau excluziunii sociale (AROPE), care să aibă în vedere natura multidimensională a sărăciei. Prin definiție, o persoană este în risc de sărăcie sau excluziune socială dacă se află în cel puțin una din următoarele situații:

- se află sub pragul sărăciei (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială severă;
- trăiește într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Prima categorie de situații, detaliată în capitolul 1, este dată de ponderea **persoanelor sărace**, adică acele persoane care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturile disponibile, în totalul populației.

Cea de-a doua categorie de situații, **deprivare materială severă**, se referă la cazul persoanelor care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru din cele nouă elemente componente considerate esențiale pentru un trai decent, cum ar fi: achitarea la timp, fără restanțe, a chiriei, ipotecii sau a unor facturi la utilități; asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței; posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute; plata unei săptămâni de vacanță anual; consumul de carne sau pește cel puțin o dată la 2 zile; deținerea unui televizor color; deținerea unei mașini de spălat; deținerea unui telefon (fix sau mobil); deținerea unui autoturism personal.

A treia categorie de situații, cea a persoanelor care trăiesc **într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii**, se referă la persoanele (în vârstă de până la 60 de ani) din gospodăriile în care adulții în vârstă de muncă au avut o activitate echivalentă cu mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă în ultimul an. În accepțiunea anchetei, prin persoane în vârstă de muncă se înțeleg persoanele de 18-64 ani, care nu sunt copii dependenți sau inactivi.

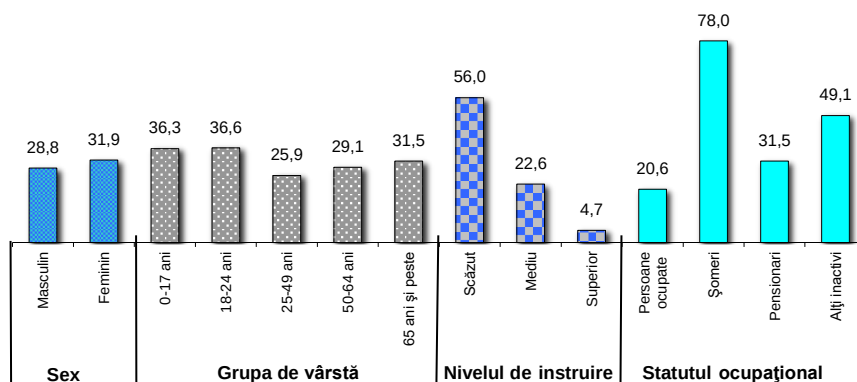
¹ adoptată de Consiliul Europei în anul 2010

3.1 Profilul indicatorului AROPE

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE) a fost de 30,4%, în anul 2020, corespunzătoare unui număr de aproape 5,9 milioane persoane. În anul 2020 se constată o nouă descreștere a indicatorului, față de anul 2019 fiind cu 0,8 puncte procentuale mai mic. În comparație cu celelalte state membre ale UE, nivelurile relative estimate pentru România sunt foarte mari. În general, se poate spune că indicatorul AROPE prezintă o situație mult mai nefavorabilă decât cea rezultată din analiza ratei de sărăcie propriu-zisă (30,4% față de 23,4% în anul 2020).

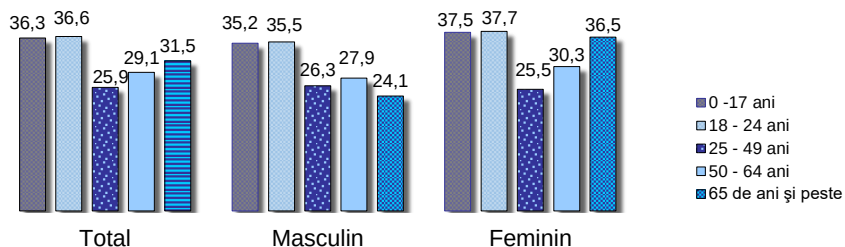
Persoanele de sex feminin, șomerii, persoanele cu un nivel scăzut de instruire și tinerii din grupa de vârstă de 18-24 ani sunt categoriile socio-economice care prezintă în medie cel mai mare risc de sărăcie sau excluziune socială.

Figura 15. **Persoane cu risc de sărăcie sau excluziune socială pe principalele categorii ale populației, în anul 2020 (%)**

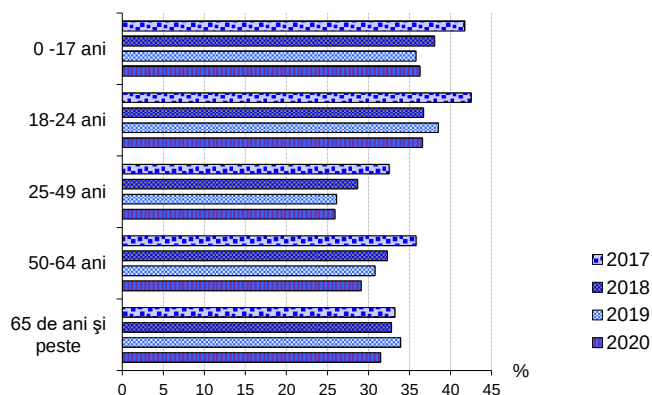

Se remarcă o diferență de 3,1 puncte procentuale între persoanele de sex feminin și masculin (31,9%, respectiv 28,8%), în ceea ce privește riscul de sărăcie sau excluziune socială. Totuși vârsta pare să joace un rol important, indicatorul AROPE fiind mai mare la tinerii din grupa de vârstă 18-24 ani (36,6%) și la copii (36,3%) scăzând la persoanele de 25-49 de ani (25,9%).

Ponderea femeilor în vârstă de 65 de ani și peste care se află în risc de sărăcie sau excluziune socială este cu 12,4 puncte procentuale mai mare decât a bărbaților din aceeași grupă de vârstă, la fel și la cele din grupa de vârstă de 50-64 de ani, dar într-o măsură mai redusă (cu 2,4 puncte procentuale). Bărbații se află în risc de sărăcie sau excluziune socială în pondere mai ridicată la grupa de vârstă de 25 – 49 ani (cu 0,8 puncte procentuale).

Figura 16. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe total și sexe, în anul 2020 (%)**

Față de anul 2017 s-au înregistrat scăderi ale ponderilor persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială la tinerii din grupele de vârstă de 0-17 ani cu 5,4 puncte procentuale, iar la 18-24 ani, cu 5,9 puncte procentuale. La persoanele adulte de 25-49 ani și la cele de 50-64 ani s-au înregistrat reduceri cu 6,6 puncte procentuale și respectiv 6,7 puncte procentuale. Spre deosebire de tineri, în rândul persoanelor vârstnice (de 65 de ani și peste) s-au semnalat reduceri mai mici ale ponderilor cu 1,7 puncte procentuale.

 Figura 17. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă, în perioada 2017 - 2020**

Per ansamblu, în anul 2020, în cazul adulților cu vârsta cuprinsă între 18 și 64 ani s-a observat o scădere cu 6,4 puncte procentuale față de anul 2017. Astfel, nivelul ratelor înregistrate, în perioada analizată, poate fi catalogat ca îmbucurător, dacă se ține seama de faptul că în această grupă de vârstă se includ persoane active și în vârstă de muncă.

Și **nivelul de instruire** are un impact major asupra indicatorului AROPE. În anul 2020 o pondere de 56,0% din populația cu nivel scăzut de instruire s-a situat în risc de sărăcie sau excluziune socială, în comparație cu 4,7% dintre persoanele cu nivel superior de instruire.

Statutul ocupațional de șomer este legat de un mare risc de sărăcie sau excluziune socială. În anul 2020, aproape 4 din 5 șomeri (78,0% din total persoane de 18 ani și peste) s-au situat în risc de sărăcie sau excluziune socială. Prin comparație, persoanele ocupate au un risc de sărăcie sau excluziune socială cu 57,4 puncte procentuale mai mic decât cel al șomerilor.

Principalii factori care au condus la situația prezentată sunt: componența gospodăriei în care trăiesc aceștia și situația acestora pe piața forței de muncă.

După tipul gospodăriei, în anul 2020, aproape 2 din 5 persoane (39,5%) care trăiesc în *gospodării monoparentale* cu copii dependenți s-au aflat în risc de sărăcie sau excluziune socială. Însă incidența cea mai mare a indicatorului AROPE s-a înregistrat la gospodăriile formate din *2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți*, aceasta fiind de 60,9%. Ponderea cea mai scăzută se situează la gospodăriile de trei sau mai mulți adulți fără copii dependenți (20,0%).

Tabelul 6. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după tipul gospodăriei, în perioada 2017-2020**

- % -

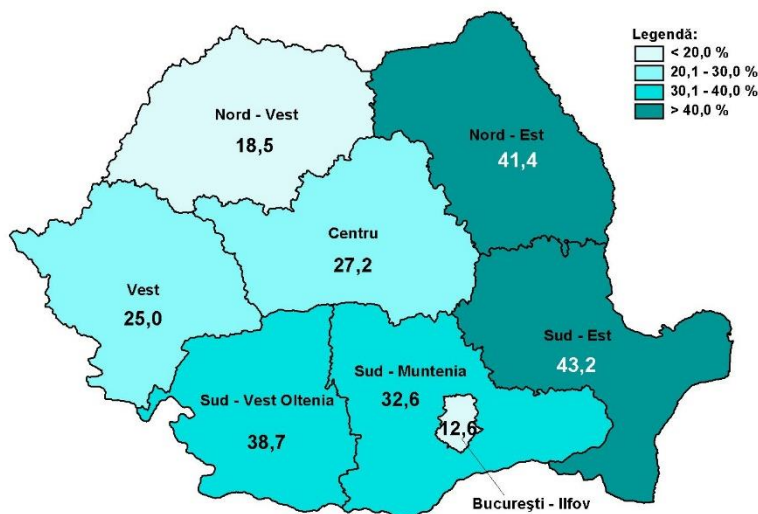
Gospodării fără copii dependenți						Gospodării cu copii dependenți					
Anul	Gospo- dării fără copii	Perso- nă singură	Doi adulți, cel puțin unul de 65 ani și peste	Doi sau mai mulți adulți	Trei sau mai mulți adulți	Gospo- dării cu copii	Un adult cu copii	Doi adulți cu un copil	Doi adulți cu trei sau mai mulți copii	Doi sau mai mulți adulți cu copii	Trei sau mai mulți adulți cu copii
2017	33,4	43,9	28,2	29,9	29,3	37,5	45,0	19,8	65,8	37,3	41,1
2018	30,7	43,1	29,3	26,5	23,5	33,9	48,8	21,0	57,6	33,3	33,7
2019	30,4	45,2	28,3	25,1	21,2	31,8	45,8	22,4	62,4	31,2	29,0
2020	28,7	43,2	25,0	23,4	20,0	31,7	39,5	16,0	60,9	31,3	33,3

În medie, persoanele care trăiesc în gospodării fără copii dependenți au un risc mai mic de sărăcie sau excluziune socială (28,7%), în comparație cu persoanele care trăiesc în gospodării cu copii dependenți (31,7%).

Riscul de sărăcie sau excluziune socială este inegal distribuit și în profil **regional**. Păstrând proporția se observă cam aceeași distribuție a regiunilor ca și în cazul ratei sărăciei relative. Așadar, cea mai mare rată a riscului de sărăcie sau excluziune socială se înregistrează în regiunea Sud-Est, urmată îndeaproape de regiunea Nord-Est.

De remarcat este faptul că în anul 2020 față de 2019, rata sărăciei sau excluziunii sociale a scăzut în regiunile Sud-Vest Oltenia, Nord-Vest, București-Ilfov, Sud-Muntenia și în mod special în regiunea Nord-Est cu 5,7 puncte procentuale, dar a crescut în celelalte regiuni, cea mai mare creștere fiind în regiunile Vest și Sud-Est, cu 3,1 puncte procentuale.

Figura 18. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2020 (%)**

3.2 Deprivarea materială severă

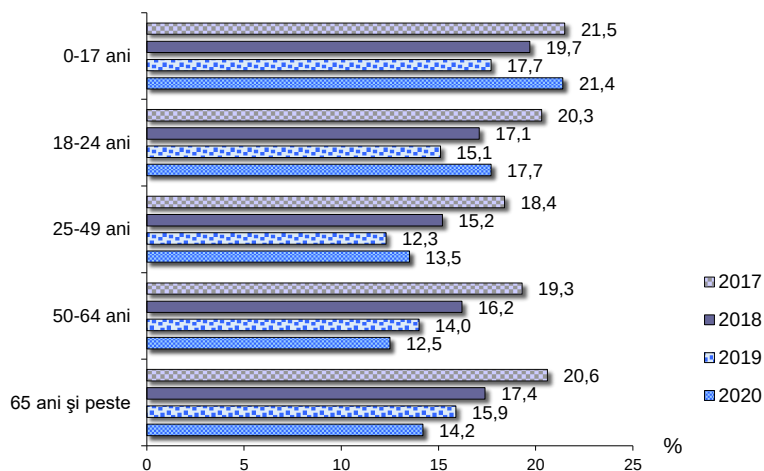
Lipsa acută a resurselor financiare face ca unele persoane să nu își poată permite deținerea unor bunuri, efectuarea unor plăți sau consumul unor produse care, în stadiul actual de dezvoltare economico-socială, reprezintă un minimum de elemente necesare unui trai decent.

Față de anul 2017, rata de deprivare materială severă a scăzut cu 4,5 puncte procentuale, ajungând la 15,2% din populație în anul 2020.

Numărul total al persoanelor afectate de deprivarea materială severă a fost în anul 2020 de 2950 mii persoane, din care 47,4% bărbați și 52,6% femei, proporții apropiate de anul precedent.

Deprivarea materială severă afectează cu intensitate diferită populația în funcție de **grupa de vârstă** și veniturile gospodăriei.

În anul 2020 incidența deprinderii materiale severe este mai ridicată în principal la copiii în vârstă de până la 18 ani (21,4%) și la tinerii de 18-24 de ani (17,7%). Față de începutul perioade analizate, în anul 2020 s-au remarcat scăderi importante ale ponderilor persoanelor deprivat material sever la grupele de vârstă de 50-64 ani și la cea de 65 ani și peste, reduceri cu 6,8 și respectiv 6,4 puncte procentuale.

Figura 19. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, după grupa de vârstă, în perioada 2017-2020**

Tipul și structura gospodăriilor în care trăiesc persoanele sunt caracteristici aflate în legătură directă cu deprivarea materială severă. Existența și numărul copiilor aflați în întreținerea gospodăriei din care face parte persoana respectivă reprezintă un factor important în apariția și intensificarea stării de deprivare materială severă.

În anul 2020 deprivarea materială severă este mai puțin frecventă în rândul persoanelor care trăiesc în *gospodării fără copii dependenți* (12,9%), decât în cazul celor care trăiesc în *gospodării cu copii dependenți* (17,1%). Față de anul 2017, au avut loc scăderi ale deprivării materiale severe astfel: cu 7,4 puncte procentuale în rândul *gospodăriilor fără copii dependenți* și cu 2,1 puncte procentuale în rândul *gospodăriilor cu copii dependenți*.

 Tabelul 7. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, după tipul gospodăriei, în perioada 2017-2020**

- % -

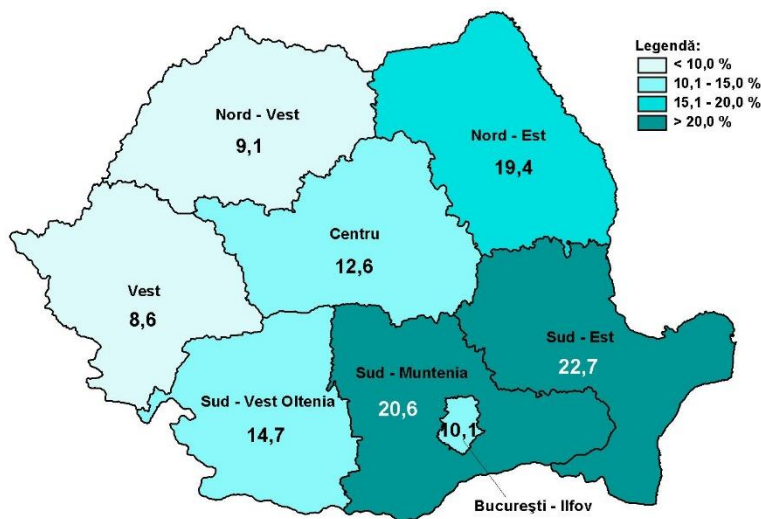
Anul	Gospodării fără copii dependenți					Gospodării cu copii dependenți					
	Gospodării fără copii	Persoană singură	Doi adulți, cel puțin unul de 65 ani și peste	Doi sau mai mulți adulți	Trei sau mai mulți adulți	Gospodării cu copii	Un adult cu copii	Doi adulți cu un copil	Doi adulți cu trei sau mai mulți copii	Doi sau mai mulți adulți cu copii	Trei sau mai mulți adulți cu copii
2017	20,3	26,8	18,1	18,1	18,9	19,2	23,5	11,1	30,3	19,1	23,1
2018	16,1	22,3	15,2	14,1	13,3	17,3	22,4	10,2	34,6	17,0	18,9
2019	14,4	20,9	13,4	12,2	10,4	14,6	19,2	10,8	28,6	14,4	15,0
2020	12,9	18,3	10,8	10,9	9,6	17,1	25,5	7,7	43,9	16,8	19,4

În *gospodăriile cu copii dependenți*, situația cea mai dificilă se întâlnește în cazul persoanelor din gospodăriile numeroase (formate din 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți), din care 43,9% sunt deprivați material sever. De asemenea, 25,5% dintre persoanele din țara noastră care trăiesc în gospodării monoparentale cu copii dependenți sunt deprivare material sever, în timp ce doar 7,7% dintre persoanele aflate în gospodării formate din *doi adulți cu un copil* se află în deprivare materială severă.

Deprivarea materială severă este inegal distribuită și în profil **regional**. În anul 2020 incidența cea mai ridicată a deprivării materiale severe s-a înregistrat în regiunile Sud-Est (22,7%) și Sud-Muntenia (20,6%), cu 14,1 și respectiv 12,0 puncte procentuale mai mult față de regiunea Vest.

Analiza evoluției deprivării materiale severe, în profil regional, în perioada analizată evidențiază faptul că, față de anul 2019 creșteri ale deprivării materiale severe s-au simțit în majoritatea regiunilor, cea mai mare fiind înregistrată în regiunea Centru (3,4 puncte procentuale), urmată de regiunile Sud-Est cu 2,0 puncte procentuale și Nord-Est cu 1,5 puncte procentuale.

Figura 20. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2020 (%)**

3.3 Intensitatea foarte redusă a muncii

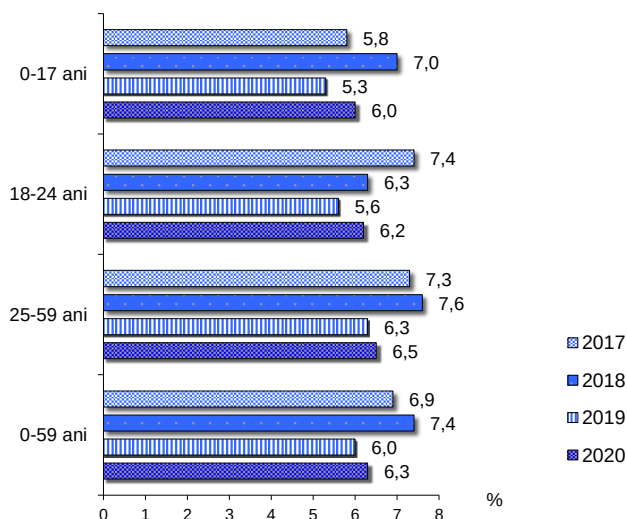
Este incontestabil faptul că desfășurarea unei activități lucrative este un factor esențial pentru asigurarea corespunzătoare a condițiilor de viață cotidiene. În același timp este de dorit ca activitatea respectivă să aibă, pe cât posibil, un caracter de continuitate și să folosească pe deplin capacitatea de muncă, astfel încât beneficiile activității să se poată răsfrânge în nivelul de trai al persoanei.

În mod concret, componența și caracteristicile gospodăriilor sunt extrem de eterogene, sub influența numărului și sexului membrilor, vârstei, pregătirii și ocupației acestora, precum și a altor factori demo-socio-economici.

În România, în anul 2020, în gospodăriile în care persoanele adulte în vârstă de muncă au desfășurat activități care au solicitat mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă, s-au numărat 902 mii persoane în vârstă de până la 60 de ani. Comparativ cu anul 2017, numărul persoanelor aflate în gospodării cu intensitatea muncii foarte scăzută, a scăzut cu 120 mii persoane.

Distribuția după sex a acestor persoane arată că, în toată perioada, numărul femeilor l-a depășit pe cel al bărbaților (în anul 2020 cu 132 mii).

Figura 21. **Ponderea persoanelor în vârstă de până la 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, după grupa de vârstă, în perioada 2017 - 2020**

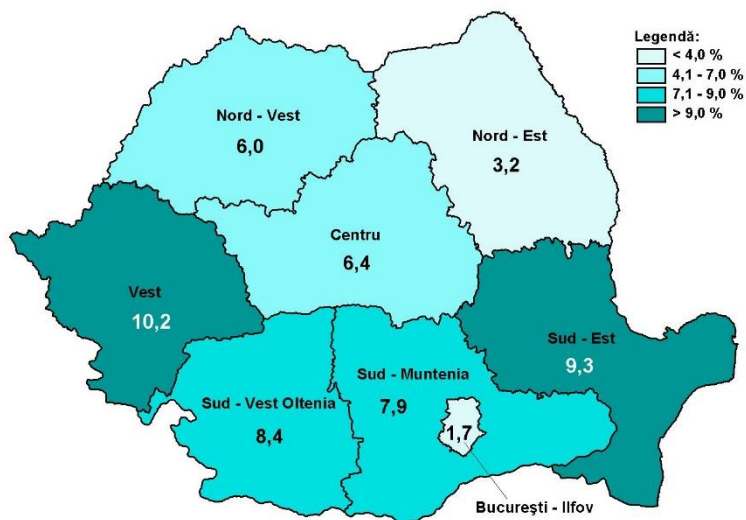

Ca pondere în totalul populației cu vârsta de până la 60 ani, persoanele din gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii au reprezentat 6,3%, în anul 2020, sub valoarea de început a perioadei analizate (cu 0,6 puncte procentuale).

De asemenea, potențialul de muncă al membrilor gospodăriei în vârstă aptă de muncă (18-59 ani) este foarte diferit valorificat, din motive interne sau externe gospodăriei. Tocmai acest aspect îl reprezintă obiectivul indicatorului privind nivelul de trai în gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii, acest tip de gospodării fiind considerat puternic amenințate de spectrul sărăciei sau excluziunii sociale.

În anul 2020, analiza evoluției persoanelor în vârstă de până la 60 de ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în profil **regional**, evidențiază faptul că cele mai scăzute rate se înregistrează în regiunile București-Ilfov (1,7%) și Nord-Est (3,2%), iar cea mai mare rată în regiunile Vest (10,2%) și Sud-Est (9,3%).

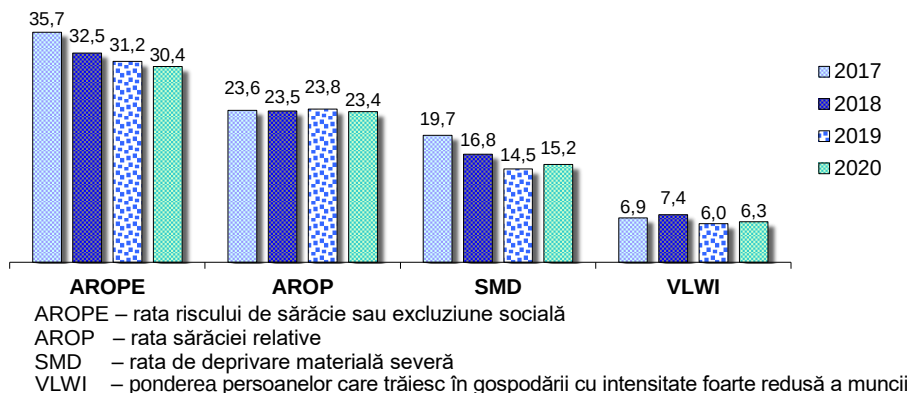
Figura 22. **Ponderea persoanelor aflate în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2020 (%)**

3.4 Intersecția componentelor indicatorului AROPE

În perioada 2017-2020, evoluția componentelor indicatorului AROPE și anume: rata sărăciei relative, rata de deprivare materială severă și ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii este prezentată în figura următoare.

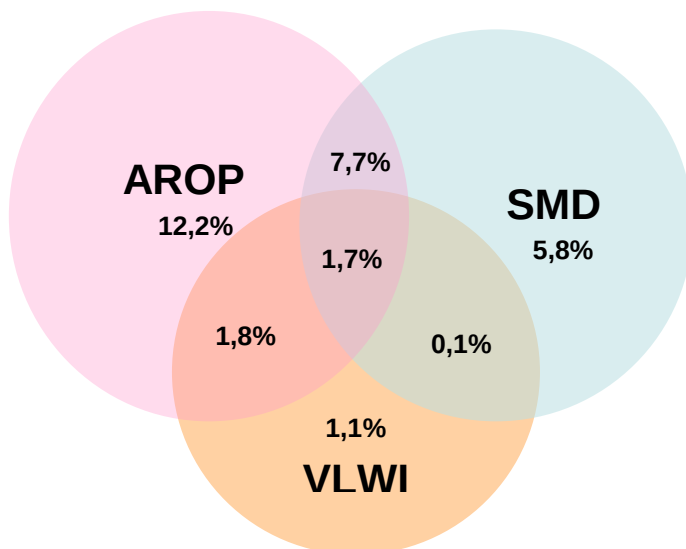
Figura 23. **Evoluția indicatorului rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE) și a componentelor acestuia în perioada 2017 – 2020 (%)**

Intersecția componentelor indicatorului AROPE oferă informații pentru analiza detaliată a impactului fiecăreia dintre cele trei componente asupra evoluției indicatorului compus.

În anul 2020, aproape 1,5 milioane de persoane se află în risc de sărăcie și sunt deprivare material sever (7,7%).

Figura 24. **Intersecțiile componentelor indicatorului AROPE, în anul 2020**

Aproximativ 26 mii persoane suferă de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, iar 352 mii de persoane sunt expuse riscului de sărăcie și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii. Însă 320 mii persoane sunt expuse riscului de sărăcie, se află în deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii.

Tabelul 8. Componentele indicatorului AROPE și intersecțiile acestora, în anii 2017 și 2020

Indicatori	-%-	
	2017	2020
AROP	13,0	12,2
SMD	10,0	5,8
VLWI	1,6	1,1
AROP-SMD	7,5	7,7
AROP-VLWI	1,4	1,8
SMD-VLWI	0,6	0,1
AROP-SMD-VLWI	1,6	1,7

În comparație cu anul 2017, în rândul persoanelor expuse riscului de sărăcie și care se află în stare de deprivare materială severă (AROP-SMD) s-a înregistrat o creștere în anul 2020 cu 0,2 puncte procentuale.

Ponderea persoanelor care sunt expuse riscului de sărăcie și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (AROP-VLWI) a înregistrat în anul 2020 o creștere cu 0,4 puncte procentuale față de anul 2017.

Procentul persoanelor care se află în stare de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (SMD-VLWI) a înregistrat o scădere cu 0,5 puncte procentuale în anul 2020, față de anul 2017.

Ponderea persoanelor care sunt expuse riscului de sărăcie, se află în stare de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (AROP-SMD-VLWI), a crescut în anul 2020 cu 0,1 puncte procentuale față de începutul perioadei analizate.

IV. COMPARAȚII INTERNAȚIONALE

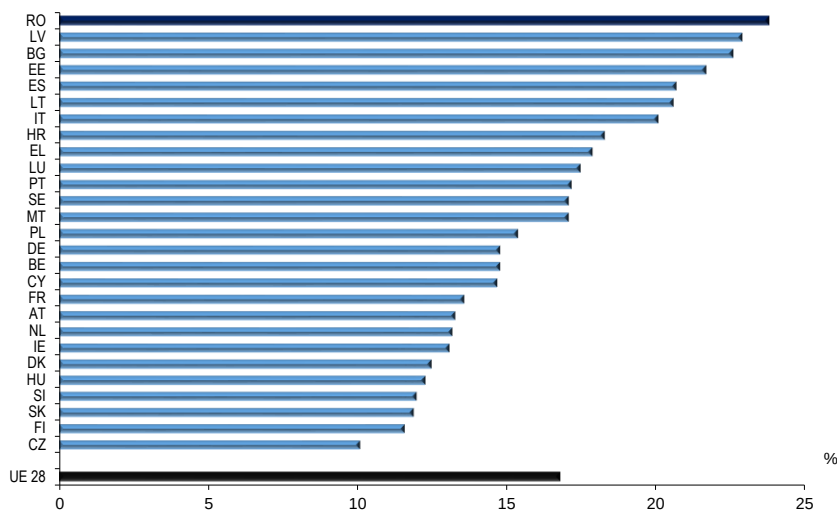
Apartenența României la comunitatea europeană implică în mod necesar cunoașterea situației și a poziției sale în ansamblul statelor componente ale Uniunii Europene, realizată pe baza unor date și informații statistice din toate domeniile de dezvoltare economico-sociale. Această cerință este cu atât mai importantă cu cât obiectul cunoașterii vizează un aspect al vieții deosebit de sensibil, cum este cel al sărăciei sau incluziunii sociale.

În conformitate cu datele colectate la nivelul Eurostat¹, poziția României este în general caracteristică unui stat cu probleme relativ mari în asigurarea unui nivel de trai ridicat pentru toți cetățenii săi.

4.1 Distribuția sărăciei

Din punct de vedere al ratei sărăciei relative, România (cu 23,8%) se plasa în anul 2019 în grupul statelor relativ sărace, cu valori peste media Uniunii Europene, cum ar fi: Letonia (22,9%), Bulgaria (22,6%), Estonia (21,7%), Spania (20,7%), Lituania (20,6%) și Italia (20,1%). Rate de sărăcie mult mai mici se înregistrează în unele state precum Cehia (10,1%), Finlanda (11,6%), Slovacia (11,9%), Slovenia (12,0%), Ungaria (12,3%), Danemarca (12,5%), Irlanda (13,1%), Țările de Jos (13,2%), Austria (13,3%).

Figura 25. **Rata sărăciei în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

¹ Analiza comparativă s-a realizat pe baza estimărilor aferente anului 2019, disponibile pe site-ul Eurostat la data elaborării prezentei lucrări. Dintre statele membre ale UE 28, Marea Britanie nu are date disponibile pentru anul 2019.

Distribuția pe sexe a sărăciei în multe state membre are un caracter asemănător cu cel din România, în sensul că rata de sărăcie a femeilor este mai mare decât a bărbaților. De exemplu, pe ansamblul Uniunii Europene, rata sărăciei la femei a fost în anul 2019 cu 1,6 puncte procentuale superioară celei a bărbaților (17,6% față de 16,0%).

Cele mai mari diferențe între rata sărăciei femeilor față de rata sărăciei bărbaților se constată în: Letonia și Lituania (+4,8 puncte procentuale fiecare), Estonia (+4,4 puncte procentuale), Cehia (+4,0 puncte procentuale), Bulgaria (+3,4 puncte procentuale), România (+2,2 puncte procentuale), Croația și Slovenia (+2,1 puncte procentuale fiecare), Malta și Austria (+2,0 puncte procentuale fiecare).

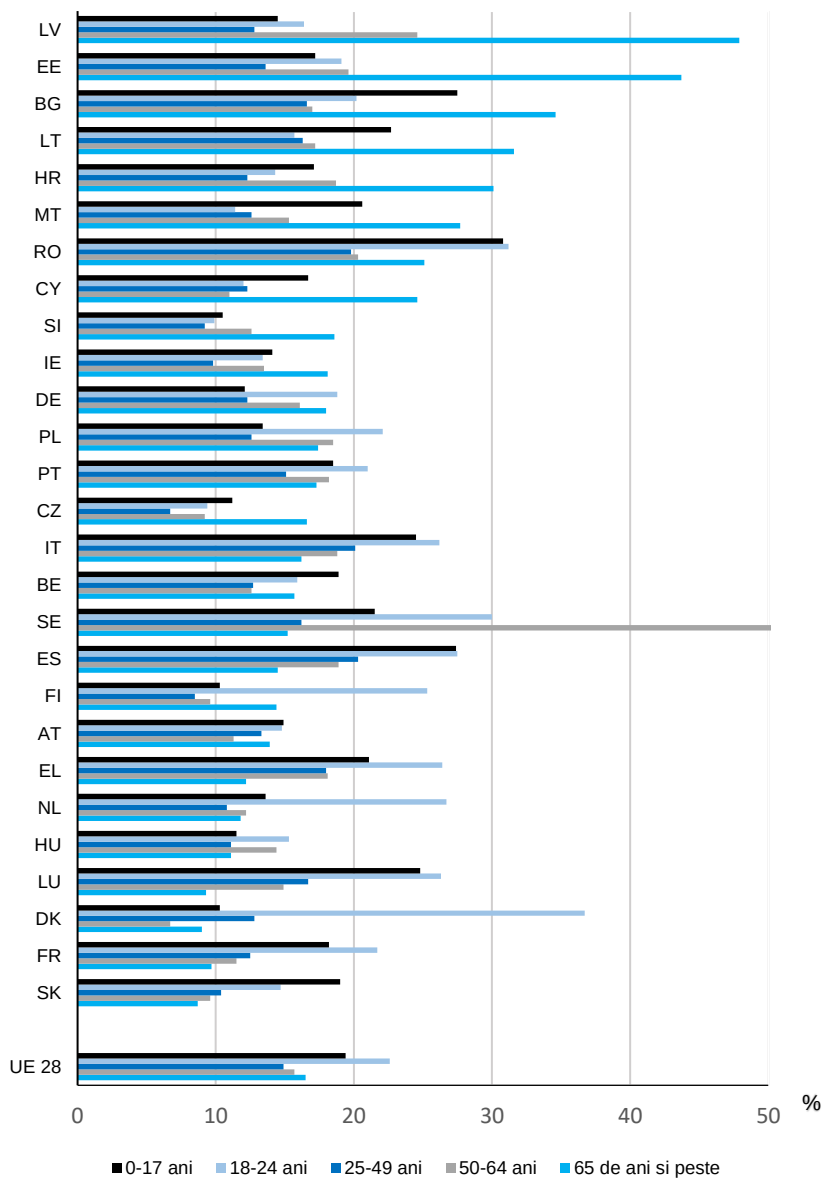
În cele mai multe cazuri, copiii și tinerii de până la 18 ani din țările europene prezintă rate de sărăcie mai mari decât rata sărăciei țărilor respective, în Luxemburg, Slovacia, România, Spania, Bulgaria, Franța, Italia, Suedia, Belgia etc. Această categorie de persoane este ceva mai protejată de flagelul sărăciei în Letonia, Estonia, Germania, Danemarca, Polonia, Slovenia, Finlanda, Croația și Ungaria.

În cazul grupei de vârstă 18-24 ani, se remarcă în majoritatea statelor membre Uniunii Europene rate de sărăcie mai mari.

Diferențieri remarcabile se observă și în cazul persoanelor vârstnice de 65 de ani și peste, pentru care s-au estimat rate de sărăcie mai mari față de media țării respective: Letonia (+25,0 puncte procentuale), Estonia (+22,0 puncte procentuale), Bulgaria (+12,0 puncte procentuale), Croația (+11,8 puncte procentuale), Lituania (+11,0 puncte procentuale), Malta (+10,6 puncte procentuale), Cipru (+9,9 puncte procentuale), etc. În România rata sărăciei a persoanelor de 65 de ani și peste a fost în anul 2019 cu 1,3 puncte procentuale mai mare față de media de 23,8%.

Comparativ cu media țării respective, sărăcia este mai puțin răspândită în rândul vârstnicilor din unele state europene precum: Luxemburg, Spania, Grecia, Franța, Italia, Danemarca, Slovacia, Suedia, Țările de Jos, și Ungaria.

Figura 26. **Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

4.2 Profilul sărăciei

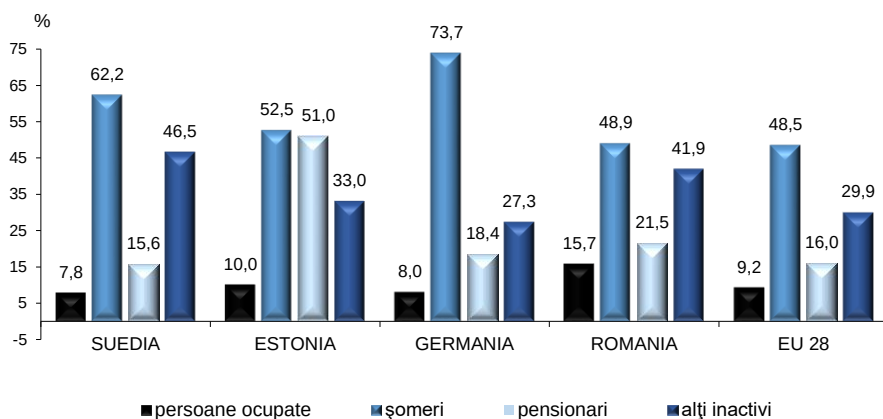
4.2.1 Statutul ocupațional

Pe ansamblul Uniunii Europene (28 țări), rata sărăciei estimată pentru persoanele ocupate a fost în anul 2019 de 9,2%, peste această valoare aflându-se 8 state printre care și România. Persoanele ocupate sărace se găsesc într-o proporție relativ mai mare în România (15,7%), Spania (12,7%), Luxemburg (12,1%), Italia (11,8%), Portugalia (10,8%), Grecia (10,2%), Estonia (10,0), Polonia (9,7%). În restul țărilor precum Finlanda (2,9%), Cehia (3,5%), Irlanda (4,3%), Slovacia (4,4%), Slovenia (4,5%), Belgia (4,8%) etc., rata sărăciei pentru persoanele ocupate înregistrează cele mai scăzute valori, sub media Uniunii Europene.

Șomerii din Uniunea Europeană se află sub pragul sărăciei în proporție de 48,5%. Peste acest nivel relativ se plasează șomerii din Germania, Suedia, Bulgaria, Letonia, Slovacia, Ungaria, Lituania, Țările de Jos, Malta, Cehia, Estonia, Italia și România.

Sărăcia reprezintă un fenomen mai frecvent întâlnit și în rândurile pensionarilor cum ar fi în Letonia (53,0%), Estonia (51,0%), Lituania (35,1%), Bulgaria (34,3%), Croația (26,1%), Cipru (24,7%), Malta (24,1%), România (21,5%) etc. care se situează peste media europeană (16,0%). Rate de sărăcie mai mici se înregistrează în Luxemburg (7,5%), Slovacia (8,6%), Grecia (8,9%), Franța (9,0%), Danemarca (9,2%) etc.

Figura 27. **Rata sărăciei după statutul ocupațional în unele state membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

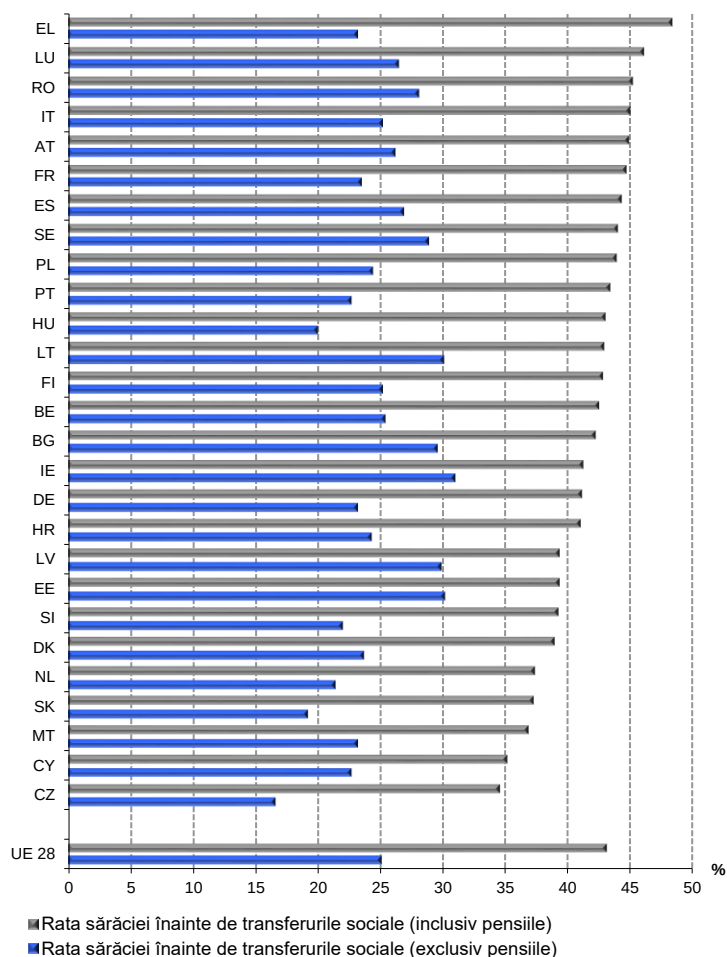

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

4.2.2 Transferuri sociale

În anul 2019, existența diferitelor tipuri de transferuri sociale au făcut ca circa 26% dintre cetățenii țărilor membre ale Uniunii Europene să nu intre în starea de sărăcie. Acestea au avut un efect mai puternic în țări ca Austria, Finlanda, Franța, Ungaria și Grecia unde diferența dintre rata sărăciei înainte de toate transferurile sociale și cea calculată prin includerea tuturor transferurilor sociale în venituri depășește nivelul relativ de 31%. România și restul țărilor din Uniunea Europeană fiind sub acest nivel relativ.

Figura 28. **Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv sau exclusiv pensiile), în anul 2019**

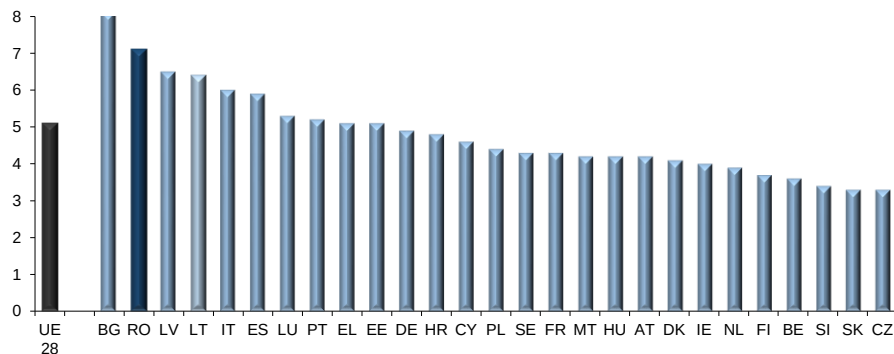
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

4.3 Profunzimea sărăciei

4.3.1 Indicele inegalității veniturilor

În România inegalitatea veniturilor este superioară mediei pe ansamblul Uniunii Europene. În anul 2019, cei mai bogați 20% dintre cetățenii Uniunii Europene au realizat venituri de 5 ori mai mari decât cei mai săraci 20%. Cele mai mici ecarteri între veniturile persoanelor bogate și cele sărace s-au înregistrat în Cehia și Slovacia (3,3 fiecare), Slovenia (3,4), Belgia (3,6) și Finlanda (3,7), iar cele mai mari în Bulgaria (8,1), România (7,1), Letonia (6,5), Lituania (6,4) etc. Statele care au valori reduse ale indicelui inegalității veniturilor prezintă și rate de sărăcie mult inferioare mediei europene.

Figura 29. *Indicele inegalității veniturilor în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

Nivelul mediu pe Uniunea Europeană al indicelui inegalității veniturilor a fost depășit în 8 state, inclusiv România.

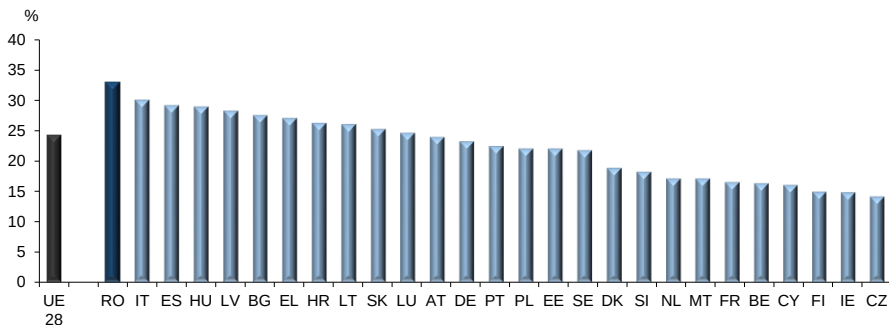
4.3.2 Deficitul median relativ

Comparațiile cu situația pe ansamblul Uniunii Europene arată că în anul 2019 distanța relativă la care se aflau veniturile disponibile ale populației sărace din România, față de nivelul pragului de sărăcie, a fost mult superioară față de valoarea medie a Uniunii (33,0% comparativ cu 24,2%).

Valori mari ale distanței mediane relative sau cu alte cuvinte o sărăcie „profundă”, s-a înregistrat de asemenea în Italia (30,0%), Spania (29,1%), Ungaria (28,9%), Letonia (28,2%), Bulgaria (27,5%), Grecia (27,0%) etc.

Printre statele membre în care sărăcia pare a fi mai relaxată se numără Cehia (14,1%), Irlanda (14,8%), Finlanda (14,9%), Cipru (16,0%), Belgia (16,3%), Franța (16,5%), Malta și Țările de Jos (17,1% fiecare) etc.

Figura 30. **Deficitul median relativ în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

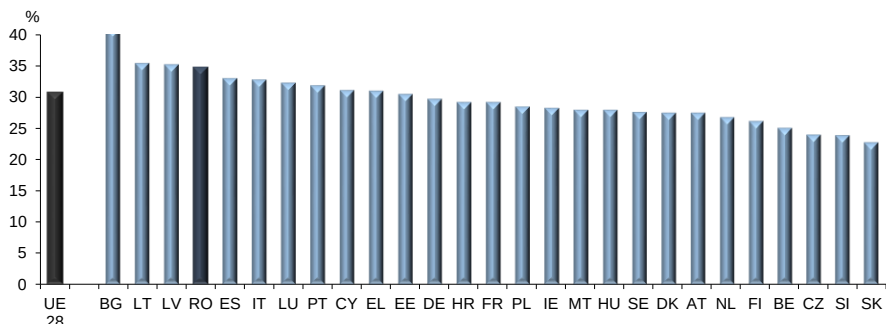

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

4.3.3 Coeficientul Gini

Pentru a obține o distribuție de venituri perfect egală în anul 2019 ipotetic vorbind, ar fi fost nevoie să se redistribuie 30,7% din veniturile tuturor cetățenilor Uniunii Europene. Sărăcia ar putea fi eradicată mai ușor, tot teoretic desigur, în Slovacia, Slovenia, Cehia, Belgia (țări în care coeficientul Gini a avut o valoare de aproximativ 22-25%). În schimb, în Grecia, Cipru, Portugalia, Luxemburg, Italia, Spania, Letonia, Lituania, Bulgaria pentru a se obține o egalitate perfectă a veniturilor ar trebui redistribuite proporții mult mai mari din veniturile populației (31-41%). Acestor din urmă state li se alătură și România cu un coeficient de 34,8% în anul 2019, superior mediei europene cu 4,1 puncte procentuale.

Figura 31. **Coeficientul Gini în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

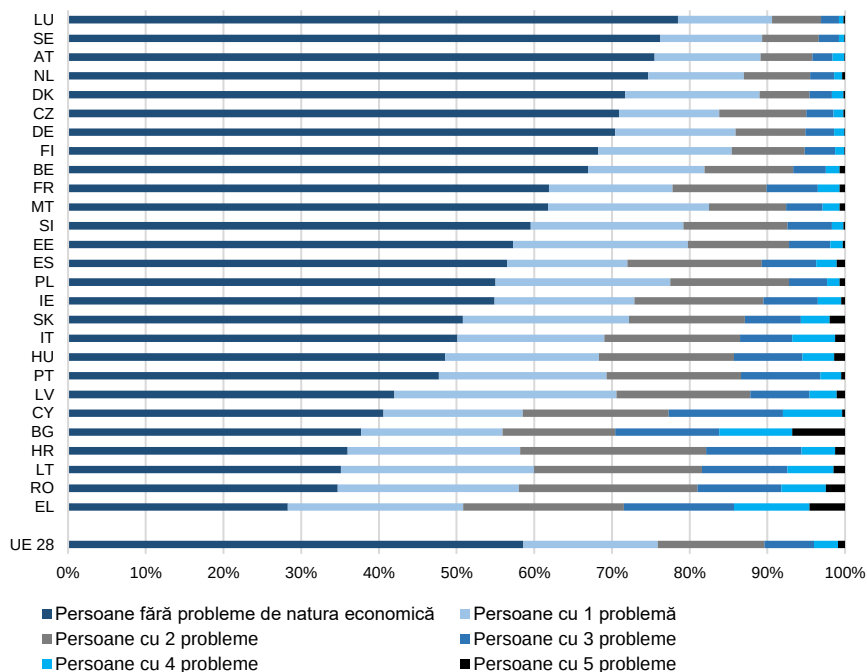
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

4.4 Deprivarea materială

4.4.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic

În anul 2019, aproape 2 din 3 persoane din România erau afectate de una sau mai multe aspecte ale deprinderii economice, în timp ce pe ansamblul Uniunii Europene proporția a fost de aproape trei din cinci persoane aflate în această situație.

Figura 32. *Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

Din punct de vedere al acestei forme de deprindere, în anul 2019, situația favorabilă s-a întâlnit în Germania, Cehia, Danemarca, Țările de Jos, Austria, Suedia și Luxemburg unde 70-79% dintre persoane **nu aveau** nici o problemă de natură economică, iar defavorabilă în Bulgaria, Croația, Lituania, România și Grecia unde persoanele deprivate **aveau** ponderi de 62-72%.

Din totalul de 28 de state membre ale Uniunii Europene, 12 state (Slovenia, Malta, Franța, Belgia, Finlanda, Germania, Cehia, Danemarca, Țările de Jos, Austria, Suedia și Luxemburg) au avut un nivel relativ al persoanelor deprivate economic inferior mediei Uniunii, cu valori cuprinse între 0,9 puncte procentuale (Slovenia) și

19,9 puncte procentuale (Luxemburg). Pentru celelalte state, care au avut valori relative superioare mediei, diferențele au variat între 1,4 puncte procentuale (Estonia) și 30,3 puncte procentuale (Grecia). România are cu 24,0 puncte procentuale peste media Uniunii Europene a persoanelor deprivat din punct de vedere economic.

Odată cu creșterea numărului de probleme din acest tip al deprinderii materiale, ponderea persoanelor afectate scade. Cele mai ridicate ponderi se regăsesc la persoanele afectate de una sau două probleme economice ce nu pot fi eliminate din cauza resurselor bănești insuficiente. Pe ansamblul Uniunii Europene 74,9% din persoanele aflate în stare de deprivare acuză una sau două probleme de natură economică.

Persoanele care au mai mult de trei probleme economice dețin în general o pondere relativ mică și chiar foarte mică (la grupa de 5 probleme). Excepție de la această tendință fac Bulgaria și Grecia – state care au și un număr relativ mai mare de persoane în stare de deprivare materială.

Dintre elementele luate în considerare în construirea indicatorului sintetic de deprivare din punct de vedere economic, cea mai răspândită între cetățenii UE a fost în anul 2019 **incapacitatea de a plăti o săptămână de vacanță pe an**, peste 3 din 11 cetățenii ai Uniunii având această problemă. Sub acest aspect cel mai puțin afectate sunt persoanele din Luxemburg (10,1%), Suedia (10,2%), Danemarca (10,8%), Finlanda (11,8%) etc. și cel mai mult sunt din România (54,1%), Grecia (49,2%), Croația (48,6%) și Cipru (45,2%).

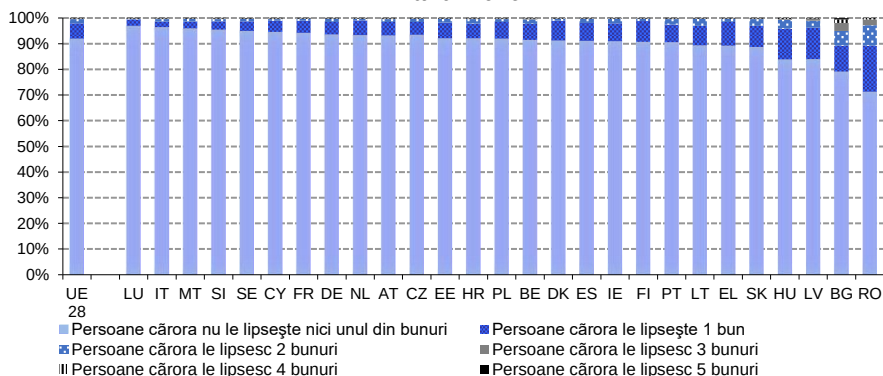
Un alt element de deprivare economică cu o pondere însemnată, care preocupă cetățenii Uniunii Europene, îl constituie **imposibilitatea, din punct de vedere financiar, de a face față unor cheltuieli neprevăzute**. Proportia pe ansamblu este de 31,5%, iar țările plasate în cele două extreme sunt Croația (51,7%) și respectiv Malta (15,1%). Din acest punct de vedere România cu 44,3% are o situație apropiată de cea a Lituaniei, Ciprului și a Greciei.

4.4.2 Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată

Comparativ cu ponderea persoanelor fără probleme de înzestrare cu bunuri de folosință îndelungată înregistrată pe ansamblul Uniunii Europene (92,1%), în anul 2019 România se situa la polul inferior cu numai 71,3%. Alături de România încă 13 state (Bulgaria, Letonia, Ungaria, Slovacia, Grecia, Lituania, Portugalia, Finlanda, Irlanda, Spania, Belgia, Danemarca și Polonia) prezintă ponderi inferioare mediei europene, cu diferențe relative cuprinse între 0,1 puncte procentual (Polonia) și 13,1 puncte procentuale (Bulgaria).

Printre statele cu cele mai mari proporții ale persoanelor fără probleme de înzestrare în anul 2019 s-au aflat Luxemburg (97,1%), Italia (96,5%), Malta (96,2%), Slovenia (95,6%), Suedia (95,3%), Cipru (94,7%), Franța (94,3%), Germania (93,8%), Țările de Jos (93,6%), Cehia și Austria (93,5% fiecare), Estonia (92,4%) și Croația (92,2%). În Uniunea Europeană se acuză în principal lipsa unui singur bun (6,1%) sau a două bunuri de folosință îndelungată de înzestrare (1,6%). Media europeană a deprivării pe seama lipsei unui singur bun este depășită în 14 state, cele mai mari ponderi fiind în cazul României (17,9%), Letoniei (12,2%), Ungariei (12,0%), Bulgariei (10,1%) și Greciei (9,3%) etc.

Figura 33. **Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri¹ de folosință îndelungată în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

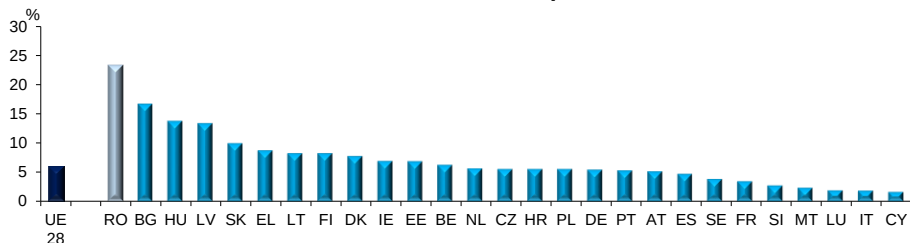
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

În plan european, deprivarea în domeniul înzestrării cu bunuri se manifestă în special la înzestrarea cu autoturisme personale (5,9% dintre cetățenii Uniunii Europene) și într-o măsură ceva mai redusă, la înzestrarea cu calculatoare (3,4%). Lipsa acestor două bunuri este preponderentă și în România, dar proporțiile sunt mult mai mari, de fapt cele mai mari sau aproape cele mai mari din Uniune: 23,4% (autoturisme) respectiv 12,1% (calculatoare).

Imposibilitatea pentru unele persoane de a achiziționa un autoturism personal, din cauza resurselor bănești reduse, este un fapt real în toate statele membre ale Uniunii Europene, dar diferențele sunt destul de mari. Statele cu cele mai ridicate niveluri relative din anul 2019, în afara României, au fost Bulgaria (16,6%), Ungaria (13,7%), Letonia (13,3%) și Slovacia (9,9%). Înzestrarea cu autoturisme personale pare însă mult mai accesibilă persoanelor din Cipru, Italia, Luxemburg, Malta, și Slovenia - unde proporția persoanelor care nu-și pot permite un autoturism personal nu depășește 3%.

¹ dintre următoarele: mașină de spălat rufe, televizor color, calculator, telefon (fix sau mobil) și autoturism personal

Figura 34. **Lipsa autoturismului personal din înzestrarea unor persoane, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

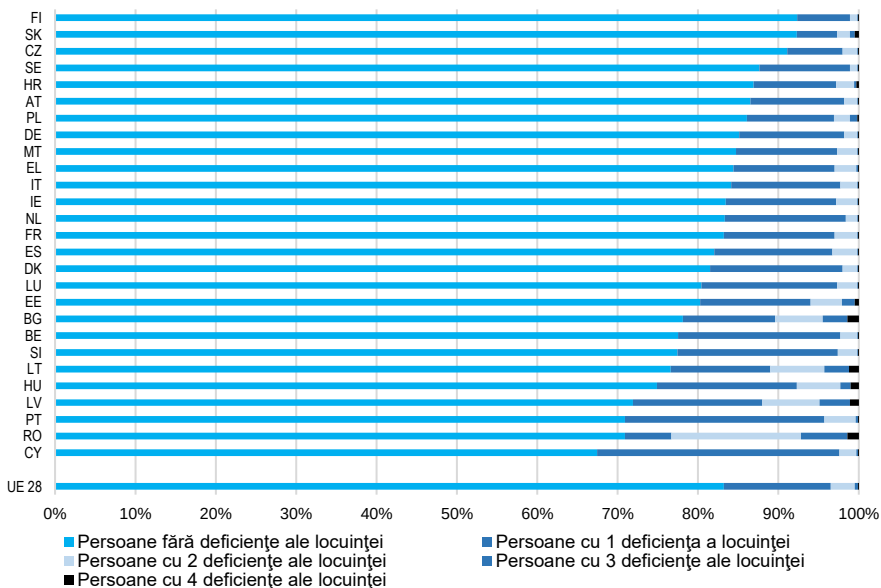

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

4.4.3 Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit

În anul 2019, deprivarea din punct de vedere al condițiilor de locuit afectează 16,8% din populația Uniunii Europene, proporție care în România este de aproape 2 ori mai mare. Situațiile cele mai favorabile, în care proporția celor cu deficiențe este redusă, se regăsesc Finlanda (7,5%), Slovacia (7,6%) și Cehia (8,8%). Statele cu cele mai ridicate ponderi ale persoanelor deprivat sub aspectul condițiilor de locuit sunt Cipru (32,5%), România și Portugalia (29,1% fiecare), și Letonia (28,1%).

Figura 35. **Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

În toate cazurile, deci și în cele ale statelor cu ponderi reduse ale deprinderii din punct de vedere al condițiilor de locuit, majoritatea este deținută de persoanele care acuză existența unei singure probleme din cele patru luate în considerare. Se constată de asemenea că valorile relative variază pe o „arie” mai restrânsă de la 5-7% (Slovenia, România, Finlanda și Cehia) până la 20-30% (Slovenia, Belgia, Portugalia și Cipru). Apoi, pe măsură ce crește numărul deficiențelor care nu pot fi eliminate din motive financiare, ponderile persoanelor în cauză scad semnificativ, ajungându-se pe ansamblul UE la o medie de sub 1% în cazul celor care se confruntă cu 3 sau 4 probleme.

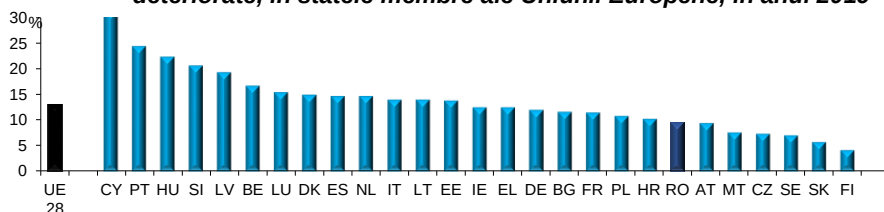
România prezintă o situație identică cu tendință generală, în sensul că ponderile persoanelor cu 1 sau 2 probleme de locuire (5,8% respectiv 16,1%) sunt egale și chiar mai mari decât ponderile celor cu 3 și 4 probleme de locuire. De fapt peste trei sferturi din totalul persoanelor deprivare au 1-2 deficiențe ale locuinței cauzate de lipsa resurselor financiare.

Existența unor deficiențe ale locuinței care privesc starea degradată a pereților, podelelor sau a acoperișului imobilului este una dintre cele mai frecvente elemente de deprivare dintre cele luate în considerare. Persoanele care au avut asemenea deficiențe în anul 2019 au reprezentat pe ansamblul Uniunii Europene 13,1%, sau, altfel spus circa 1 din 8 persoane a trebuit să locuiască într-o locuință necorespunzătoare sub acest aspect, din cauza resurselor financiare insuficiente.

Ponderi superioare mediei europene s-au înregistrat în 13 state, pozițiile cele mai înalte fiind ocupate de Cipru (31,1%), Portugalia (24,4%), Ungaria (22,3%), Slovenia (20,6%), Letonia (19,3%), Belgia (16,7%), Luxemburg (15,4%), Danemarca (14,9%), Spania și Țările de Jos (14,7% fiecare), Italia și Lituania (14,0% fiecare) și Estonia (13,8%).

În România, 9,4% dintre persoane au suportat consecințele acestui tip de deprivare. O situație relativ apropiată se observă în Austria, Croația și Polonia. Ceva mai favorizați din acest punct de vedere par a fi în special locuitorii din Finlanda, Slovenia, Suedia, Cehia și Malta, unde populația este deprivată din punctul de vedere al calității locuinței într-o proporție care nu depășește 8%.

Figura 36. **Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe cu pereți sau podele deteriorate, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

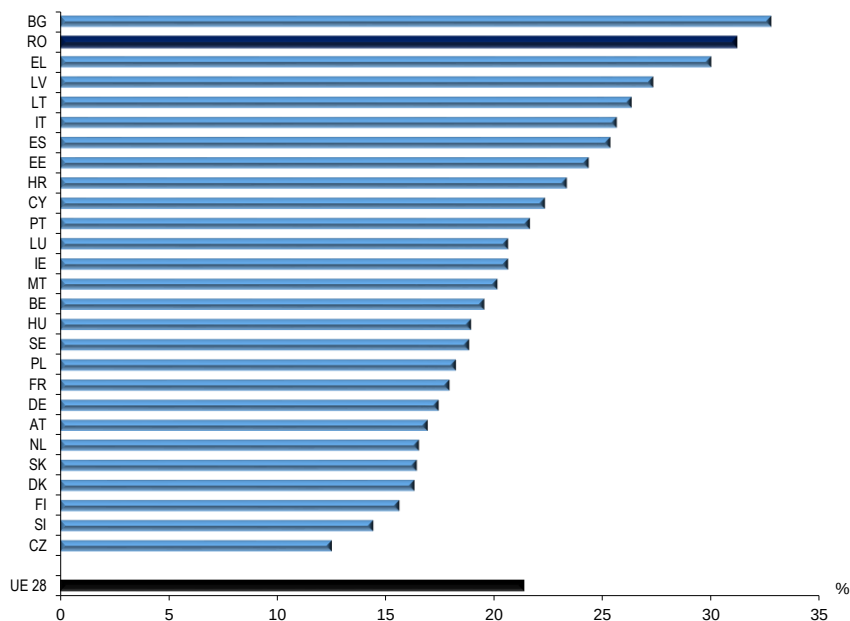
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

4.5 Riscul de sărăcie sau excluziune socială

4.5.1 Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială

Pe ansamblul Uniunii Europene, persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (indicatorul AROPE) au reprezentat 21,4% în anul 2019.

Figura 37. *Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

Dintre cele 11 state care au rate superioare mediei europene se detașează Bulgaria (32,8%), România (31,2%) și Grecia (30,0%). În rândul statelor cu rate reduse ale indicatorului AROPE se evidențiază Cehia (12,5%), Slovenia (14,4%), Finlanda (15,6%), Danemarca (16,3%), Slovacia (16,4), Țările de Jos (16,5%) și Austria (16,9%) – state în care sărăcia sau excluziunea socială este relativ mai puțin răspândită.

În România, copiii sunt în general mai vulnerabili în fața sărăciei sau excluziunii sociale. Excepție de la această tendință fac Slovenia, Cehia, Danemarca, Finlanda, Germania, Țările de Jos, Polonia, Letonia, Austria, Estonia, Croația, Slovacia, Belgia,

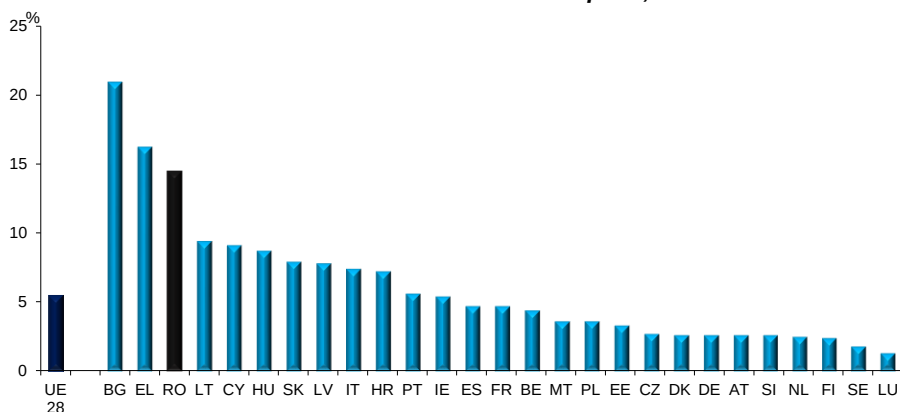
Portugalia, Ungaria, Franța, Cipru, Suedia și Irlanda unde rata estimată pentru persoanele în vârstă de sub 18 ani este inferioară ratei din Uniunea Europeană.

Persoanele vârstnice (65 ani și peste) par a fi protejate relativ mai mult în Luxemburg, Danemarca, Franța, Țările de Jos, Slovacia, Ungaria și Austria state în care proporția celor aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială nu depășește 15%.

4.5.2 Deprivarea materială severă

În Uniunea Europeană deprivarea materială severă caracterizează viața a 5,5% din totalul persoanelor, diferențierile între statele membre având însă o amplitudine considerabilă.

Figura 38. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

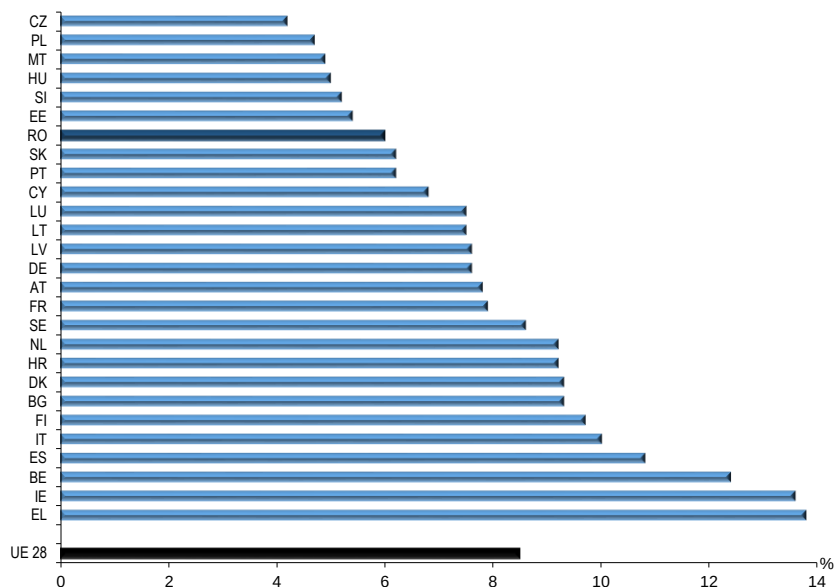
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

În afară de Bulgaria (20,9%), Grecia (16,2%) și România (14,5%), încă alte 8 state au rate superioare mediei UE, dar cu valori care oscilează de la 9,4% în Lituania la 5,6% în Portugalia. În cazul a 12 state: Luxemburg, Suedia, Finlanda, Țările de Jos, Slovenia, Austria, Germania, Danemarca, Cehia, Estonia, Polonia și Malta deprivarea materială severă se regăsește la mai puțin de 4% din totalul populației, adică s-ar putea spune că în societățile respective fenomenul este unul cu totul marginal.

4.5.3 Intensitatea foarte redusă a muncii

Pe plan european, ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii are o valoare mai mare decât în România. Astfel, în anul 2019 media Uniunii Europene a fost de 8,5%, cu 2,5 puncte procentuale mai mare decât în România.

Figura 39. **Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2019**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

Față de nivelul relativ al Uniunii Europene ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii a fost depășit în 11 țări, dintre care Grecia și Irlanda fac o notă aparte, cu o pondere de 13,6% respectiv 13,6%. În cazul celorlalte 9 state depășirile mediei europene sunt mai modeste: de la 0,1 puncte procentuale (Suedia), la 3,9 puncte procentuale (Belgia).

Un număr de 16 state prezintă ponderi inferioare mediei de ansamblu a Uniunii Europene, cuprinse între 4,2% (Cehia) și 7,9% (Franța). România, cu o pondere de 6,0% este unul dintre statele cu cele mai reduse ponderi ale persoanelor care fac parte din gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii.

TABELE ANEXE

1. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI STATUTUL OCUPAȚIONAL ALE PERSOANELOR, PE SEXE

-%-

	Anul	Total	Masculin	Feminin
TOTAL	2017	23,6	22,9	24,2
	2018	23,5	22,5	24,5
	2019	23,8	22,7	24,9
	2020	23,4	22,1	24,6
Grupa de vârstă:				
0 - 17 ani	2017	32,2	31,3	33,2
	2018	32,0	31,3	32,8
	2019	30,8	31,6	30,0
	2020	30,1	28,7	31,7
18 - 24 ani	2017	31,4	32,0	30,8
	2018	26,6	25,4	27,9
	2019	31,2	33,0	29,4
	2020	28,4	28,6	28,2
25 - 49 ani	2017	21,4	21,6	21,3
	2018	20,7	20,9	20,4
	2019	19,8	19,4	20,2
	2020	20,0	20,2	19,7
50 - 64 ani	2017	19,2	20,3	18,2
	2018	19,9	20,3	19,6
	2019	20,3	20,2	20,4
	2020	20,1	19,8	20,3
65 de ani și peste	2017	20,0	13,2	24,5
	2018	22,8	15,9	27,5
	2019	25,1	17,3	30,4
	2020	24,5	17,6	29,1
Statutul ocupațional*:				
persoană ocupată	2017	17,4	20,1	13,6
	2018	15,3	17,9	11,4
	2019	15,7	18,5	11,6
	2020	14,9	18,1	10,4
persoană neocupată:	2017	25,9	21,8	28,3
	2018	28,4	24,5	30,6
	2019	29,3	23,9	32,4
	2020	29,6	24,5	32,6
- șomer	2017	51,6	56,2	38,0
	2018	48,0	51,2	37,0
	2019	48,9	51,3	42,8
	2020	62,9	66,2	52,3
- pensionar	2017	16,1	12,4	18,8
	2018	19,5	15,6	22,3
	2019	21,5	16,9	24,8
	2020	22,3	18,0	25,4
- altă persoană inactivă	2017	40,8	40,0	41,1
	2018	41,9	43,4	41,5
	2019	41,9	40,9	42,2
	2020	41,3	38,1	42,2

* persoane în vârstă de 18 ani și peste

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

2. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ TIPUL GOSPODĂRIEI DIN CARE FAC PARTE PERSOANELE

	-%-	
	Anul	Rata sărăciei
TOTAL	2017	23,6
	2018	23,5
	2019	23,8
	2020	23,4
Tipul gospodăriei:		
<i>Gospodării fără copii dependenți</i>	2017	17,8
	2018	19,2
	2019	20,4
	2020	20,8
din care:		
persoană singură de sex masculin	2017	22,4
	2018	23,5
	2019	24,5
	2020	25,6
persoană singură de sex feminin	2017	33,2
	2018	37,2
	2019	41,5
	2020	40,8
persoană singură în vârstă de sub 65 ani	2017	24,6
	2018	25,6
	2019	26,6
	2020	25,8
persoană singură în vârstă de 65 ani și peste	2017	32,0
	2018	36,7
	2019	41,4
	2020	42,1
2 adulți în vârstă de sub 65 ani	2017	15,9
	2018	15,0
	2019	15,9
	2020	16,5
2 adulți, din care cel puțin unul în vârstă de 65 ani și peste	2017	12,1
	2018	16,9
	2019	17,3
	2020	16,2
3 sau mai mulți adulți	2017	14,1
	2018	14,0
	2019	13,7
	2020	14,9

- continuare -

- % -

	Anul	Rata sărăciei
Gospodării cu copii dependenți¹	2017	28,1
	2018	27,0
	2019	26,4
	2020	25,4
din care:		
un adult cu cel puțin 1 copil dependent (familie monoparentală)	2017	31,2
	2018	41,6
	2019	39,0
	2020	29,9
2 adulți cu 1 copil dependent	2017	13,2
	2018	15,4
	2019	15,6
	2020	11,0
2 adulți cu 2 copii dependenți	2017	26,3
	2018	26,6
	2019	22,0
	2020	24,1
2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți	2017	61,9
	2018	53,4
	2019	61,3
	2020	55,3
3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți	2017	28,2
	2018	24,4
	2019	23,7
	2020	25,9

¹ Se consideră copii dependenți toate persoanele în vârstă de 0-17 ani

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

3. RATA SĂRĂCIEI ÎNAINTE DE TRANSFERURILE SOCIALE, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXUL PERSOANELOR

- % -

	Anul	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale:	
		inclusiv pensiile	exclusiv pensiile
TOTAL	2017	47,5	28,3
	2018	45,9	28,0
	2019	45,2	28,1
	2020	44,6	27,8
Sex:			
masculin	2017	45,5	27,8
	2018	43,7	27,0
	2019	43,1	27,0
	2020	42,1	26,4
feminin	2017	49,5	28,8
	2018	48,1	29,0
	2019	47,2	29,2
	2020	47,1	29,1
Grupa de vârstă:			
0 -17 ani	2017	45,7	40,3
	2018	44,1	40,1
	2019	42,0	37,8
	2020	41,6	37,8
18 - 24 ani	2017	41,6	34,7
	2018	38,4	30,6
	2019	40,0	34,2
	2020	38,0	33,3
25 - 54 ani	2017	31,8	25,9
	2018	30,1	24,8
	2019	28,4	23,7
	2020	27,7	23,3
55 - 64 ani	2017	55,1	24,6
	2018	52,7	24,5
	2019	53,4	26,6
	2020	53,8	26,7
65 de ani și peste	2017	84,1	21,2
	2018	83,1	24,7
	2019	83,9	27,2
	2020	82,5	26,4

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

4. RATA SĂRĂCIEI LA PRAGURILE DE 40%, 50%, 60% ȘI 70% DIN MEDIANA VENITURILOR DISPONIBILE PE ADULT-ECHIVALENT, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXUL PERSOANELOR

- % -

	Anul	Pragul sărăciei, ca proporție din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent de:			
		40%	50%	60% (standard)	70%
TOTAL	2017	12,1	17,6	23,6	29,8
	2018	12,6	17,2	23,5	30,1
	2019	11,8	17,6	23,8	30,2
	2020	11,2	16,4	23,4	30,2
Sex:					
masculin	2017	12,0	17,1	22,9	28,7
	2018	12,5	16,7	22,5	28,8
	2019	11,7	16,9	22,7	28,6
	2020	11,1	15,7	22,1	28,7
feminin	2017	12,2	18,1	24,2	30,8
	2018	12,8	17,6	24,5	31,4
	2019	12,0	18,3	24,9	31,7
	2020	11,4	17,1	24,6	31,7
Grupa de vârstă:					
0 - 17 ani	2017	19,2	26,2	32,2	39,4
	2018	19,4	24,0	32,0	40,1
	2019	17,9	24,5	30,8	38,9
	2020	16,0	21,8	30,1	38,8
18 - 24 ani	2017	16,1	22,4	31,4	37,2
	2018	15,7	20,2	26,6	33,5
	2019	16,6	24,4	31,2	37,1
	2020	16,2	21,2	28,4	37,4
25 - 49 ani	2017	11,9	16,3	21,4	26,5
	2018	11,9	15,7	20,7	26,6
	2019	10,9	15,1	19,8	25,4
	2020	10,6	14,1	20,0	25,4
50 - 64 ani	2017	10,2	14,3	19,2	24,4
	2018	11,1	15,0	19,9	25,0
	2019	10,7	15,0	20,3	25,2
	2020	10,3	14,9	20,1	26,1
65 de ani și peste	2017	5,2	12,8	20,0	28,6
	2018	7,3	14,0	22,8	30,9
	2019	6,8	15,5	25,1	33,2
	2020	6,7	15,0	24,5	31,9

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

5. INDICATORI SPECIFICI AI PROFUNZIMII SĂRĂCIEI

	Anul	Valori
Raportul inegalității veniturilor (S80/S20)	2017	6,5
	2018	7,2
	2019	7,1
	2020	6,6
Coefficientul Gini (%)	2017	33,1
	2018	35,1
	2019	34,8
	2020	33,8
Deficitul median relativ (%)		
TOTAL	2017	34,5
	2018	35,2
	2019	33,0
	2020	31,9
Sex:		
masculin	2017	35,1
	2018	37,2
	2019	35,0
	2020	33,3
feminin	2017	33,7
	2018	34,4
	2019	31,7
	2020	31,3
Grupa de vârstă:		
0 -17 ani	2017	40,3
	2018	40,1
	2019	42,6
	2020	37,5
18 - 64 ani	2017	36,3
	2018	38,1
	2019	36,8
	2020	37,0
65 de ani și peste	2017	21,8
	2018	24,8
	2019	23,5
	2020	23,0

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

6. PERSOANE AFLATE ÎN RISC DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ, STATUT OCUPAȚIONAL, NIVEL DE EDUCAȚIE ȘI SEXE

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (mii persoane)	2017	7040	3355	3685
	2018	6360	2966	3394
	2019	6073	2878	3195
	2020	5873	2722	3151
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2017	1582	814	768
	2018	1404	712	692
	2019	1307	714	593
	2020	1324	664	660
18 - 24 ani	2017	603	326	277
	2018	541	268	273
	2019	564	293	271
	2020	526	257	269
25 - 49 ani	2017	2400	1254	1146
	2018	2077	1085	992
	2019	1829	930	899
	2020	1766	921	845
50 - 64 ani	2017	1292	585	707
	2018	1175	531	644
	2019	1152	556	596
	2020	1104	524	580
65 de ani și peste	2017	1163	376	787
	2018	1163	370	793
	2019	1221	385	836
	2020	1153	356	797
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (% în total populației)	2017	35,7	34,9	36,5
	2018	32,5	31,0	33,9
	2019	31,2	30,3	32,1
	2020	30,4	28,8	31,9
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2017	41,7	42,2	41,2
	2018	38,1	37,7	38,5
	2019	35,8	38,0	33,5
	2020	36,3	35,2	37,5
18 - 24 ani	2017	42,5	43,6	41,2
	2018	36,7	35,2	38,4
	2019	38,5	39,5	37,6
	2020	36,6	35,5	37,7
25 - 49 ani	2017	32,5	33,0	31,9
	2018	28,7	29,4	28,1
	2019	26,1	26,0	26,3
	2020	25,9	26,3	25,5
50 - 64 ani	2017	35,8	33,7	37,7
	2018	32,3	29,7	34,9
	2019	30,8	29,9	31,7
	2020	29,1	27,9	30,3
65 de ani și peste	2017	33,2	26,7	37,7
	2018	32,8	25,8	37,4
	2019	33,9	26,5	38,9
	2020	31,5	24,1	36,5

- continuare -

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (% în total populației)				
Statut ocupațional:				
Persoane ocupate	2017	26,8	30,1	22,1
	2018	22,8	25,4	19,1
	2019	21,9	24,7	17,9
	2020	20,6	23,6	16,3
Șomeri	2017	67,0	72,3	51,6
	2018	60,9	64,1	49,6
	2019	60,0	64,7	48,0
	2020	78,0	81,0	68,3
Pensionari	2017	33,4	29,1	36,5
	2018	32,1	27,4	35,5
	2019	32,5	28,5	35,4
	2020	31,5	27,1	34,7
Alți inactivi	2017	56,0	55,3	56,3
	2018	52,5	54,4	51,9
	2019	50,0	49,2	50,2
	2020	49,1	45,4	50,2
Nivelul de educație:				
Scăzut	2017	56,2	58,0	55,2
	2018	54,5	55,2	54,0
	2019	54,5	55,9	53,6
	2020	56,0	58,3	54,6
Mediu	2017	28,7	29,5	27,8
	2018	24,9	25,0	24,8
	2019	24,4	24,1	24,9
	2020	22,6	22,2	23,1
Superior	2017	7,1	6,5	7,7
	2018	5,9	4,9	6,8
	2019	5,8	4,5	7,1
	2020	4,7	4,1	5,3

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

7. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC

-%-

Anul	Elemente de deprivare din punct de vedere economic:				
	incapacitatea de asigurare a unei temperaturi adecvate în locuință	incapacitatea de a consuma carne, pește sau echivalent vegetal la fiecare a doua zi	incapacitatea de a face față unei cheltuieli neprevăzute	incapacitatea de a plăti o săptămână de vacanță anual	incapacitatea achitării la timp a unor utilități și a altor obligații curente
2017	11,3	19,2	52,5	65,0	17,3
2018	9,6	16,3	45,9	58,9	16,5
2019	9,3	14,2	44,3	54,1	15,4
2020	10,0	14,7	47,3	56,1	14,8

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

8. PONDEREA PERSOANELOR CĂRORA LE LIPSESC BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ DIN CAUZA INSUFICIENȚEI RESURSELOR FINANCIARE

-%-

Anul	Bunuri care lipsesc din cauza insuficienței resurselor financiare:				
	mașină de spălat rufe	televizor color	telefon (fix sau mobil)	calculator	autoturism personal
2017	8,0	0,9	2,2	15,0	29,8
2018	6,8	0,7	1,4	13,5	27,1
2019	6,0	0,6	0,9	12,1	23,4
2020	6,0	0,3	0,6	11,5	23,5

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

9. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ DEFICIENȚELE LOCUINȚEI, PE TIPURI DE DEFICIENȚE

-%-

Anul	Deficiențe ale locuinței:			
	scurgeri de apă/ igrasie/podele deteriorate	lumină naturală insuficientă	fără baie/duș în interiorul locuinței	fără grup sanitar propriu în interiorul locuinței
2017	11,1	4,7	27,8	29,7
2018	10,1	4,2	26,0	27,7
2019	9,4	4,5	22,8	24,2
2020	10,0	5,2	21,6	22,8

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

10. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC

-%-

Anul	Persoane fără probleme de natură economică	Persoane cu probleme de natură economică, cu:				
		1 problemă	2 probleme	3 probleme	4 probleme	5 probleme
2017	26,1	21,2	27,7	14,9	6,5	3,6
2018	31,7	22,3	24,2	13,1	6,3	2,4
2019	34,6	23,3	23,0	10,8	5,7	2,5
2020	32,8	23,5	23,1	11,8	5,9	2,9

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

11. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL ÎNZESTRĂRII CU BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ

-%-

Anul	Persoane cărora nu le lipsește nici unul din bunuri	Persoane cărora le lipsește:				
		1 bun	2 bunuri	3 bunuri	4 bunuri	5 bunuri
2017	64,1	21,7	9,5	3,9	0,7	0,1
2018	66,7	21,4	8,3	3,1	0,5	-
2019	71,3	17,9	8,0	2,3	0,4	0,1
2020	71,7	18,3	6,7	3,0	0,2	0,1

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

12. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL CONDIȚIILOR DE LOCUIT

-%-

Anul	Persoane care nu au deficiențe ale locuinței	Persoane cu deficiențe ale locuinței, cu:			
		1 deficiență	2 deficiențe	3 deficiențe	4 deficiențe
2017	64,7	7,4	19,6	6,3	2,0
2018	67,1	6,7	18,6	6,4	1,2
2019	70,9	5,8	16,1	5,8	1,4
2020	71,8	6,2	14,6	5,8	1,6

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

**13. PERSOANE AFLATE ÎN STARE DE DEPRIVARE MATERIALĂ SEVERĂ,
DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXE**

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane aflate în stare de	2017	3880	1892	1988
materială severă (mii persoane)	2018	3281	1559	1722
	2019	2829	1384	1445
	2020	2950	1397	1553
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2017	816	417	399
	2018	726	356	370
	2019	648	350	298
	2020	780	376	404
18 - 24 ani	2017	289	158	131
	2018	251	123	128
	2019	222	113	109
	2020	254	125	129
25 - 49 ani	2017	1361	734	627
	2018	1098	589	509
	2019	864	448	416
	2020	922	492	430
50 - 64 ani	2017	695	337	358
	2018	588	281	307
	2019	522	276	246
	2020	473	233	240
65 de ani și peste	2017	719	246	473
	2018	618	210	408
	2019	573	197	376
	2020	521	171	350
Rata de deprivare materială severă	2017	19,7	19,7	19,7
(% în total populației)	2018	16,8	16,3	17,2
	2019	14,5	14,5	14,5
	2020	15,2	14,8	15,7
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2017	21,5	21,7	21,4
	2018	19,7	18,8	20,6
	2019	17,7	18,6	16,8
	2020	21,4	20,0	22,9
18 - 24 ani	2017	20,3	21,1	19,5
	2018	17,1	16,1	18,1
	2019	15,1	15,2	15,1
	2020	17,7	17,2	18,1
25 - 49 ani	2017	18,4	19,3	17,4
	2018	15,2	15,9	14,4
	2019	12,3	12,5	12,1
	2020	13,5	14,1	13,0
50 - 64 ani	2017	19,3	19,4	19,1
	2018	16,2	15,7	16,6
	2019	14,0	14,9	13,1
	2020	12,5	12,4	12,5
65 de ani și peste	2017	20,6	17,4	22,7
	2018	17,4	14,7	19,2
	2019	15,9	13,5	17,6
	2020	14,2	11,6	16,0

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

14. PERSOANE ÎN VÂRSTĂ DE PÂNĂ LA 60 ANI CARE TRĂIESC ÎN GOSPODĂRII CU INTENSITATE FOARTE REDUSĂ A MUNCII, PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI SEXE

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii				
(mii persoane):				
Grupa de vârstă:				
0-59 ani	2017	1022	465	557
	2018	1070	488	582
	2019	856	370	486
	2020	902	385	517
din care:				
0-17 ani	2017	219	118	101
	2018	257	149	108
	2019	192	106	86
	2020	218	116	102
18-24 ani	2017	103	61	42
	2018	90	41	49
	2019	78	37	41
	2020	85	31	54
25-59 ani	2017	700	286	414
	2018	723	298	425
	2019	586	227	359
	2020	599	238	361
Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (% în total populație)				
Grupa de vârstă:				
0-59 ani	2017	6,9	6,2	7,7
	2018	7,4	6,6	8,2
	2019	6,0	5,0	6,9
	2020	6,3	5,3	7,4
0-17 ani	2017	5,8	6,2	5,5
	2018	7,0	8,0	6,0
	2019	5,3	5,7	4,9
	2020	6,0	6,2	5,8
18-24 ani	2017	7,4	8,3	6,4
	2018	6,3	5,5	7,3
	2019	5,6	5,2	6,0
	2020	6,2	4,7	7,8
25-59 ani	2017	7,3	5,9	8,7
	2018	7,6	6,2	9,1
	2019	6,3	4,7	7,9
	2020	6,5	5,1	8,0

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 02-09-2021

**15. PRINCIPALII INDICATORI AI SĂRĂCIEI RELATIVE ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019**

	Rata sărăciei %	Deficitul median relativ %	Indicele inegalității veniturilor	Coeficientul Gini %
România	23,8	33,0	7,1	34,8
Belgia	14,8	16,3	3,6	25,1
Bulgaria	22,6	27,5	8,1	40,8
Cehia	10,1	14,1	3,3	24,0
Danemarca	12,5	18,8	4,1	27,5
Germania	14,8	23,2	4,9	29,7
Estonia	21,7	22,0	5,1	30,5
Irlanda	13,1	14,8	4,0	28,3
Grecia	17,9	27,0	5,1	31,0
Spania	20,7	29,1	5,9	33,0
Franța	13,6	16,5	4,3	29,2
Croația	18,3	26,2	4,8	29,2
Italia	20,1	30,0	6,0	32,8
Cipru	14,7	16,0	4,6	31,1
Letonia	22,9	28,2	6,5	35,2
Lituania	20,6	26,0	6,4	35,4
Luxemburg	17,5	24,6	5,3	32,3
Ungaria	12,3	28,9	4,2	28,0
Malta	17,1	17,1	4,2	28,0
Țările de Jos	13,2	17,1	3,9	26,8
Austria	13,3	23,9	4,2	27,5
Polonia	15,4	22,0	4,4	28,5
Portugalia	17,2	22,4	5,2	31,9
Slovenia	12,0	18,2	3,4	23,9
Slovacia	11,9	25,2	3,3	22,8
Finlanda	11,6	14,9	3,7	26,2
Suedia	17,1	21,7	4,3	27,6
Marea Britanie	-	-	-	-
UE (28 țări)	16,8	24,2	5,1	30,7

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

**16. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019**

-%-

	Grupa de vârstă:				
	0-17 ani	18-24 ani	25-49 ani	50-64 ani	65 ani și peste
România	30,8	31,2	19,8	20,3	25,1
Belgia	18,9	15,9	12,7	12,6	15,7
Bulgaria	27,5	20,2	16,6	17,0	34,6
Cehia	11,2	9,4	6,7	9,2	16,6
Danemarca	10,3	36,7	12,8	6,7	9,0
Germania	12,1	18,8	12,3	16,1	18,0
Estonia	17,2	19,1	13,6	19,6	43,7
Irlanda	14,1	13,4	9,8	13,5	18,1
Grecia	21,1	26,4	18,0	18,1	12,2
Spania	27,4	27,5	20,3	18,9	14,5
Franța	18,2	21,7	12,5	11,5	9,7
Croația	17,1	14,3	12,3	18,7	30,1
Italia	24,5	26,2	20,1	18,8	16,2
Cipru	16,7	12,0	12,3	11,0	24,6
Letonia	14,5	16,4	12,8	24,6	47,9
Lituania	22,7	15,7	16,3	17,2	31,6
Luxemburg	24,8	26,3	16,7	14,9	9,3
Ungaria	11,5	15,3	11,1	14,4	11,1
Malta	20,6	11,4	12,6	15,3	27,7
Țările de Jos	13,6	26,7	10,8	12,2	11,8
Austria	14,9	14,8	13,3	11,3	13,9
Polonia	13,4	22,1	12,6	18,5	17,4
Portugalia	18,5	21,0	15,1	18,2	17,3
Slovenia	10,5	9,9	9,2	12,6	18,6
Slovacia	19,0	14,7	10,4	9,6	8,7
Finlanda	10,3	25,3	8,5	9,6	14,4
Suedia	21,5	30,0	16,2	10,3	15,2
Marea Britanie	-	-	-	-	-
UE (28 țări)	19,4	22,6	14,9	15,7	16,5

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

17. RATA SĂRĂCIEI ÎNAINTE ȘI DUPĂ TRANSFERURILE SOCIALE ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019

	Rata sărăciei după transferurile sociale	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (exclusiv pensiile)	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv pensiile)
			-‰-
România	23,8	28,1	45,2
Belgia	14,8	25,4	42,5
Bulgaria	22,6	29,6	42,2
Cehia	10,1	16,6	34,5
Danemarca	12,5	23,7	38,9
Germania	14,8	23,2	41,1
Estonia	21,7	30,2	39,3
Irlanda	13,1	31,0	41,2
Grecia	17,9	23,2	48,4
Spania	20,7	26,9	44,3
Franța	13,6	23,5	44,7
Croația	18,3	24,3	41,0
Italia	20,1	25,2	45,0
Cipru	14,7	22,7	35,1
Letonia	22,9	29,9	39,3
Lituania	20,6	30,1	42,9
Luxemburg	17,5	26,5	46,1
Ungaria	12,3	20,0	43,0
Malta	17,1	23,2	36,8
Țările de Jos	13,2	21,4	37,3
Austria	13,3	26,2	44,9
Polonia	15,4	24,4	43,9
Portugalia	17,2	22,7	43,4
Slovenia	12,0	22,0	39,2
Slovacia	11,9	19,2	37,2
Finlanda	11,6	25,2	42,8
Suedia	17,1	28,9	44,0
Marea Britanie	-	-	-
UE (28 țări)	16,8	25,1	43,1

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

**18. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ STATUTUL OCUPAȚIONAL ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019**

-%-

	Statutul ocupațional				
	Persoane ocupate	Persoane neocupate sau inactive	din care:		
			șomeri	pensionari	alți inactive
România	15,7	29,3	48,9	21,5	41,9
Belgia	4,8	23,0	48,1	13,4	30,4
Bulgaria	8,9	37,2	58,9	34,3	29,8
Cehia	3,5	18,7	52,7	16,7	16,3
Danemarca	6,3	21,8	47,1	9,2	34,1
Germania	8,0	25,4	73,7	18,4	27,3
Estonia	10,0	45,4	52,5	51,0	33,0
Irlanda	4,3	23,7	33,6	18,2	25,3
Grecia	10,2	22,0	44,9	8,9	25,2
Spania	12,7	25,6	46,7	12,4	26,6
Franța	7,4	17,6	36,7	9,0	30,8
Croația	5,1	30,0	45,3	26,1	29,1
Italia	11,8	25,9	48,9	11,9	32,1
Cipru	6,7	24,8	35,7	24,7	20,9
Letonia	8,5	47,3	57,7	53,0	33,1
Lituania	7,9	36,2	54,4	35,1	31,2
Luxemburg	12,1	19,9	47,7	7,5	27,7
Ungaria	8,4	16,6	55,9	10,9	21,2
Malta	6,5	29,4	53,5	24,1	32,0
Țările de Jos	5,5	23,4	53,6	12,2	31,4
Austria	7,6	19,9	43,3	14,1	24,7
Polonia	9,7	23,4	38,0	17,7	29,4
Portugalia	10,8	24,2	47,5	15,2	31,0
Slovenia	4,5	21,3	43,6	18,2	18,6
Slovacia	4,4	18,4	56,7	8,6	19,5
Finlanda	2,9	21,4	39,7	14,2	28,3
Suedia	7,8	27,6	62,2	15,6	46,5
Marea Britanie	-	-	-	-	-
EU (28 țări)	9,2	24,4	48,5	16,0	29,9

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

**19. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC
ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019**

-%-

	Persoane fără probleme de natură economică	Persoane cu probleme de natură economică, cu:				
		1 problemă	2 probleme	3 probleme	4 probleme	5 probleme
România	34,6	23,3	23,0	10,8	5,7	2,5
Belgia	67,0	15,0	11,4	4,2	1,8	0,7
Bulgaria	37,7	18,2	14,5	13,4	9,4	6,8
Cehia	70,9	12,9	11,2	3,5	1,3	0,2
Danemarca	71,7	17,3	6,4	2,9	1,5	0,2
Germania	70,4	15,5	9,0	3,7	1,3	0,1
Estonia	57,2	22,5	13,0	5,3	1,6	0,3
Irlanda	54,9	18,0	16,6	7,0	3,0	0,5
Grecia	28,3	22,6	20,7	14,2	9,7	4,6
Spania	56,5	15,5	17,3	7,0	2,6	1,1
Franța	61,9	15,9	12,1	6,6	2,8	0,7
Croația	36,0	22,2	23,9	12,3	4,3	1,3
Italia	50,1	18,9	17,5	6,7	5,5	1,3
Cipru	40,6	17,9	18,8	14,7	7,6	0,4
Letonia	42,0	28,6	17,2	7,6	3,5	1,1
Lituania	35,1	24,8	21,6	11,0	5,9	1,5
Luxemburg	78,5	12,1	6,3	2,3	0,6	0,2
Ungaria	48,6	19,8	17,4	8,8	4,1	1,4
Malta	61,7	20,7	9,9	4,7	2,2	0,7
Țările de Jos	74,6	12,3	8,5	3,1	1,0	0,4
Austria	75,5	13,6	6,7	2,6	1,5	0,1
Polonia	55,0	22,5	15,3	4,9	1,6	0,7
Portugalia	47,7	21,6	17,3	10,2	2,7	0,5
Slovenia	59,5	19,6	13,4	5,7	1,5	0,2
Slovacia	50,8	21,4	14,9	7,2	3,7	2,0
Finlanda	68,3	17,2	9,4	3,9	1,2	0,1
Suedia	76,3	13,1	7,3	2,6	0,7	0,1
Marea Britanie	-	-	-	-	-	-
UE (28 țări)	58,6	17,3	13,7	6,4	3,1	0,9

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

20. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019

-‰-

	Elemente de deprivare materială din punct de vedere economic:				
	incapacitatea de asigurare a unei temperaturi adecvate în locuință	incapacitatea de a consuma carne, pește sau echivalent vegetal la fiecare a doua zi	incapacitatea de a face față unei cheltuieli neprevăzute	incapacitatea de a plăti o săptămână de vacanță anual	incapacitatea achitării la timp a unor utilități și a altor obligații curente
România	9,3	14,2	44,3	54,1	15,4
Belgia	3,9	3,6	25,3	22,5	5,5
Bulgaria	30,1	27,6	36,5	35,5	29,3
Cehia	2,8	4,9	21,8	19,7	2,8
Danemarca	2,8	2,2	22,9	10,8	7,3
Germania	2,5	5,3	26,0	12,8	3,7
Estonia	2,5	5,3	31,4	24,6	8,5
Irlanda	4,9	1,7	38,0	30,4	11,9
Grecia	17,9	11,7	47,8	49,2	41,4
Spania	7,5	3,8	33,9	33,5	8,1
Franța	6,2	7,5	30,6	22,2	8,4
Croația	6,6	7,9	51,7	48,6	15,7
Italia	11,1	9,9	33,8	41,9	5,9
Cipru	21,0	0,8	47,5	45,2	17,6
Letonia	8,0	9,8	49,8	27,7	9,9
Lituania	26,7	11,7	46,8	38,9	8,2
Luxemburg	2,4	2,3	16,7	10,1	-
Ungaria	5,4	13,0	33,0	41,5	11,2
Malta	7,8	5,8	15,1	30,8	7,8
Țările de Jos	3,0	2,4	21,9	14,6	4,0
Austria	1,8	3,9	18,5	12,9	4,3
Polonia	4,2	4,1	29,3	33,2	7,4
Portugalia	18,9	2,3	33,0	40,0	5,8
Slovenia	2,3	3,9	33,0	19,4	12,2
Slovacia	7,8	12,3	30,0	37,3	10,2
Finlanda	1,8	2,5	26,4	11,8	10,5
Suedia	1,9	2,0	20,5	10,2	4,8
Marea Britanie	-	-	-	-	-
UE (28 țări)	7,0	6,7	31,5	27,7	8,3

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

21. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL ÎNZESTRĂRII CU UNELE BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019

-%-

	Persoane care dețin toate bunurile ¹	Persoane după numărul de bunuri ¹ de folosință îndelungată care lipsesc din dotarea gospodăriei:				
		1 bun	2 bunuri	3 bunuri	4 bunuri	5 bunuri
România	71,3	17,9	8,0	2,3	0,4	0,1
Belgia	91,5	6,3	1,8	0,3	0,1	*)
Bulgaria	79,0	10,1	5,7	3,2	1,4	0,5
Cehia	93,5	5,1	1,2	0,1	*)	*)
Danemarca	91,5	7,8	0,7	*)	*)	*)
Germania	93,8	5,0	1,2	*)	*)	*)
Estonia	92,4	6,1	1,5	*)	*)	*)
Irlanda	91,2	6,9	1,8	0,1	*)	*)
Grecia	89,3	9,3	1,2	0,1	*)	*)
Spania	91,3	7,0	1,6	0,1	*)	*)
Franța	94,3	4,7	0,8	0,1	*)	*)
Croația	92,2	5,7	1,8	0,2	0,1	0,1
Italia	96,5	2,2	1,0	0,2	*)	0,1
Cipru	94,7	4,4	0,6	0,2	*)	*)
Letonia	84,0	12,2	2,8	0,8	0,1	0,1
Lituania	89,6	7,6	2,8	*)	*)	*)
Luxemburg	97,1	2,4	0,3	0,1	*)	*)
Ungaria	84,0	12,0	3,5	0,4	0,2	*)
Malta	96,2	2,6	1,1	0,1	*)	*)
Țările de Jos	93,6	5,8	0,6	*)	*)	*)
Austria	93,5	5,3	1,1	0,2	*)	*)
Polonia	92,0	6,6	1,1	0,2	*)	*)
Portugalia	90,7	6,8	2,2	0,2	0,1	*)
Slovenia	95,6	3,3	0,9	0,2	*)	*)
Slovacia	88,7	8,3	2,6	0,2	0,1	0,1
Finlanda	91,0	8,1	0,9	*)	*)	*)
Suedia	95,3	3,8	1,0	*)	*)	*)
Marea Britanie	-	-	-	-	-	-
UE (28 țări)	92,1	6,1	1,6	0,2	*)	*)

*) estimăție nesemnificativă

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021¹ dintre următoarele: mașină de spălat rufe, televizor color, calculator, telefon și autoturism personal

22. PONDEREA PERSOANELOR CĂRORA LE LIPSESC BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ DIN CAUZA INSUFICIENȚEI RESURSELOR FINANCIARE, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019

-%-

	Bunuri care lipsesc din cauza insuficienței resurselor financiare:				
	mașină de spălat rufe	televizor color	telefon (fix sau mobil)	calculator	autoturism personal
România	6,0	0,6	0,9	12,1	23,4
Belgia	1,1	0,6	0,1	3,2	6,2
Bulgaria	7,1	1,3	2,2	12,3	16,6
Cehia	0,3	0,1	0,1	2,0	5,5
Danemarca	-	-	*)	1,6	7,7
Germania	-	-	-	2,0	5,4
Estonia	-	-	-	2,2	6,8
Irlanda	0,2	0,2	0,3	3,3	6,9
Grecia	0,7	0,2	0,2	2,5	8,7
Spania	0,1	*)	0,1	5,6	4,7
Franța	0,5	0,3	*)	2,6	3,4
Croația	0,6	0,3	0,4	3,8	5,5
Italia	0,3	0,2	0,1	2,7	1,8
Cipru	0,3	0,3	*)	4,2	1,6
Letonia	2,0	0,7	0,2	4,9	13,3
Lituania	-	-	-	5,0	8,2
Luxemburg	*)	0,2	*)	1,3	1,9
Ungaria	0,4	0,4	0,4	5,8	13,7
Malta	0,3	0,3	0,3	2,0	2,3
Țările de Jos	-	-	-	1,4	5,6
Austria	0,2	0,4	*)	2,2	5,1
Polonia	0,5	0,5	0,6	2,6	5,5
Portugalia	0,8	0,2	0,4	5,4	5,3
Slovenia	0,2	0,3	0,1	2,5	2,7
Slovacia	0,5	0,4	0,2	4,0	9,9
Finlanda	-	-	-	1,6	8,2
Suedia	*)	*)	*)	1,9	3,8
Marea Britanie	-	-	-	-	-
UE (28 țări)	-	-	-	3,4	5,9

*) estimatie nesemnificativă

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

**23. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL CONDIȚIILOR DE LOCUIT
ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019**

-%-

	Persoane fără deficiențe ale locuinței	Persoane cu deficiențe ale locuinței, după numărul de deficiențe:			
		cu 1 deficiență	cu 2 deficiențe	cu 3 deficiențe	cu 4 deficiențe
România	70,9	5,8	16,1	5,8	1,4
Belgia	77,6	20,2	2,1	*)	*)
Bulgaria	78,1	11,5	5,9	3,1	1,4
Cehia	91,2	6,9	1,8	0,1	*)
Danemarca	81,5	16,5	1,8	0,1	*)
Germania	85,3	13,1	1,6	*)	*)
Estonia	80,2	13,7	3,9	1,6	0,5
Irlanda	83,6	13,8	2,6	*)	*)
Grecia	84,5	12,6	2,7	0,2	*)
Spania	82,2	14,7	3,1	*)	*)
Franța	83,3	13,8	2,8	0,1	*)
Croația	87,0	10,3	2,2	0,3	0,3
Italia	84,2	13,6	2,1	0,1	*)
Cipru	67,5	30,2	2,1	0,2	0,1
Letonia	71,9	16,1	7,1	3,8	1,1
Lituania	76,6	12,4	6,7	3,1	1,2
Luxemburg	80,6	16,9	2,5	*)	*)
Ungaria	74,9	17,4	5,4	1,3	1,0
Malta	84,9	12,6	2,5	0,1	*)
Țările de Jos	83,5	15,1	1,4	*)	*)
Austria	86,6	11,7	1,6	0,1	*)
Polonia	86,0	10,8	2,0	0,9	0,2
Portugalia	70,9	24,8	3,9	0,3	0,1
Slovenia	77,5	20,0	2,4	0,1	*)
Slovacia	92,4	5,0	1,6	0,5	0,5
Finlanda	92,5	6,6	0,9	0,1	*)
Suedia	87,8	11,3	0,9	*)	*)
Marea Britanie	-	-	-	-	-
UE (28 țări)	83,2	13,3	3,0	0,4	0,1

*) estimare nesemnificativă

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

24. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ DEFICIENȚELE LOCUINȚEI, PE TIPURI DE DEFICIENȚE, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019

-%-

	Deficiențe ale locuinței:			
	scurgeri de apă/ igrasie/podele deteriorate	lumină naturală insuficientă	fără baie/duș în interiorul locuinței	fără grup sanitar propriu în interiorul locuinței
România	9,4	4,5	22,8	24,2
Belgia	16,7	6,8	0,3	0,7
Bulgaria	11,6	5,0	7,9	13,7
Cehia	7,3	2,9	0,2	0,4
Danemarca	14,9	3,6	1,8	0,3
Germania	12,0	4,0	*)	0,2
Estonia	13,8	4,2	5,8	4,7
Irlanda	12,5	6,2	0,2	0,2
Grecia	12,5	5,3	0,5	0,3
Spania	14,7	5,6	0,3	0,4
Franța	11,5	7,3	0,5	0,5
Croația	10,2	4,3	0,9	1,1
Italia	14,0	2,6	0,7	0,8
Cipru	31,1	3,2	0,5	0,5
Letonia	19,3	7,9	10,2	8,7
Lituania	14,0	6,3	9,6	10,0
Luxemburg	15,4	6,3	0,3	0,1
Ungaria	22,3	8,0	2,8	3,1
Malta	7,6	10,0	0,1	0,1
Țările de Jos	14,7	3,3	0,1	0,1
Austria	9,4	5,1	0,2	0,5
Polonia	10,8	3,9	2,1	1,7
Portugalia	24,4	8,2	0,8	0,7
Slovenia	20,6	4,2	0,1	0,1
Slovacia	5,7	2,7	1,4	1,8
Finlanda	4,1	3,7	0,3	0,3
Suedia	7,0	6,1	0,1	*)
Marea Britanie	-	-	-	-
UE (28 țări)	13,1	5,4	1,6	1,8

*) estimare nesemnificativă

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

**25. PERSOANE ÎN RISC DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ, PE GRUPE DE VÂRSTĂ,
ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019**

-%-

	Total	Grupa de vârstă				
		0-17 ani	18-24 ani	25-49 ani	50-64 ani	65 ani și peste
România	31,2	35,8	38,5	26,1	30,8	33,9
Belgia	19,5	22,3	22,7	17,5	21,0	16,5
Bulgaria	32,8	34,1	31,6	25,5	28,9	47,8
Cehia	12,5	13,0	11,8	9,5	12,8	17,7
Danemarca	16,3	13,2	41,2	17,9	11,9	10,0
Germania	17,4	15,0	22,5	15,3	19,3	18,7
Estonia	24,3	20,3	21,5	16,6	22,6	44,6
Irlanda	20,6	23,2	25,8	17,2	21,4	19,4
Grecia	30,0	30,5	40,5	31,0	34,2	21,1
Spania	25,3	30,3	32,9	25,9	26,1	15,7
Franța	17,9	22,5	26,7	16,9	18,0	11,2
Croația	23,3	20,7	18,9	17,5	26,1	33,6
Italia	25,6	27,8	31,1	26,9	26,3	19,8
Cipru	22,3	23,0	25,2	19,9	21,8	25,9
Letonia	27,3	18,9	22,0	17,4	30,2	50,5
Lituania	26,3	26,5	22,3	21,5	24,4	37,4
Luxemburg	20,6	25,4	32,5	18,9	22,2	9,6
Ungaria	18,9	22,4	22,4	16,9	20,8	14,4
Malta	20,1	23,6	15,5	15,4	19,9	29,1
Țările de Jos	16,5	15,5	31,4	14,6	17,8	12,6
Austria	16,9	19,5	17,8	17,1	16,2	14,5
Polonia	18,2	16,0	24,3	15,4	22,2	19,2
Portugalia	21,6	22,3	26,3	19,5	24,1	20,0
Slovenia	14,4	11,7	12,2	11,8	16,7	20,5
Slovacia	16,4	22,0	18,7	14,4	15,7	14,2
Finlanda	15,6	14,3	30,7	13,3	15,0	15,3
Suedia	18,8	23,1	32,2	18,5	12,4	15,4
Marea Britanie	-	-	-	-	-	-
UE (28 țări)	21,4	23,4	28,1	19,8	22,0	18,9

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

26. PONDEREA ÎN TOTAL POPULAȚIE A PERSOANELOR AFLATE ÎN STARE DE DEPRIVARE MATERIALĂ SEVERĂ ȘI A PERSOANELOR CARE TRĂIESC ÎN GOSPODĂRII CU INTENSITATE FOARTE REDUSĂ A MUNCII, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2019

-%-

	Ponderea persoanelor în stare de deprivare materială severă	Ponderea persoanelor de 0-59 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii
România	14,5	6,0
Belgia	4,4	12,4
Bulgaria	20,9	9,3
Cehia	2,7	4,2
Danemarca	2,6	9,3
Germania	2,6	7,6
Estonia	3,3	5,4
Irlanda	5,4	13,6
Grecia	16,2	13,8
Spania	4,7	10,8
Franța	4,7	7,9
Croația	7,2	9,2
Italia	7,4	10,0
Cipru	9,1	6,8
Letonia	7,8	7,6
Lituania	9,4	7,5
Luxemburg	1,3	7,5
Ungaria	8,7	5,0
Malta	3,6	4,9
Țările de Jos	2,5	9,2
Austria	2,6	7,8
Polonia	3,6	4,7
Portugalia	5,6	6,2
Slovenia	2,6	5,2
Slovacia	7,9	6,2
Finlanda	2,4	9,7
Suedia	1,8	8,6
Marea Britanie	-	-
UE (28 țări)	5,5	8,5

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 2.09.2021

GLOSAR

Pentru evaluarea sărăciei se utilizează diferite metode în funcție de modul de abordare a fenomenului, de sursele de date disponibile, de necesitățile de analiză sau de caracteristicile naționale. În cazul abordării relative a sărăciei se folosește o metodă care ia în considerare dimensiunea monetară a fenomenului sărăciei și care este agreată de Eurostat, fiind utilizată în toate țările comunitare.

Prin metoda relativă se pot estima indicatorii de sărăcie în două variante, funcție de indicatorul de bunăstare folosit, mai exact în funcție de includerea sau excluderea contravalorii consumului din resurse proprii ale gospodăriilor. Acesta poate fi:

- **venitul total disponibil;**
- **venitul bănesc disponibil.**

Lucrarea de față folosește ca indicator de bunăstare venitul bănesc disponibil.

Venitul bănesc disponibil reprezintă totalitatea veniturilor în bani realizate în gospodărie de către toți membrii săi, din orice sursă licită (activități salariale, activități pe cont propriu, pensii și alte transferuri sociale, venituri din proprietăți etc.) din care s-au dedus transferurile plătite.

Venitul bănesc cuprinde veniturile bănești brute obținute din:

- activități salariale;
- activități pe cont propriu în agricultură;
- activități pe cont propriu în activități neagricole;
- prestații sociale;
- venituri din proprietate;
- alte venituri.

Transferurile plătite cuprind:

- impozite pe salarii, pe venituri de orice fel, pe clădiri și terenuri, mijloace de transport etc.
- contribuții de asigurări sociale, pentru șomaj, pentru sănătate și alte contribuții;
- transferuri de la și, respectiv, către alte gospodării și persoane (pensii alimentare, pensii viagere, diverse plăți obligatorii stabilite prin lege către persoane particulare și gospodării).

Transferurile sociale sunt sume primite de populație din partea statului sub formă de protecție socială și cuprind:

- pensii de asigurări sociale (pentru muncă și limită de vârstă, pensii anticipate, pensii de invaliditate, pensii de urmaș, pensii pentru agricultori, ajutor social de tip pensie, pensii I.O.V.R etc.);
- indemnizații de șomaj, venit lunar de completare, plăți compensatorii;
- alocații de stat pentru copii, alocații familiale (complementare, de susținere pentru familia monoparentală, alocații pentru copiii nou-născuți etc.);
- burse pentru elevi și studenți;
- ajutoare speciale pentru persoanele cu dizabilități;
- indemnizații de altă natură (pentru veterani și văduve de război, pentru persoane persecutate politic, pentru urmașii decedaților în Revoluția din 1989 etc.).

Pentru asigurarea comparabilității gospodăriilor de mărimi și componente diferite, se face transformarea persoanelor fizice din fiecare gospodărie în unități convenționale “adult-echivalent”, utilizând scala OECD – modificată. Veniturile disponibile realizate de fiecare gospodărie se raportează la numărul de adulți-echivalent, valoarea astfel obținută fiind atribuită fiecărei persoane care compune gospodăria respectivă.

Adult – echivalent: unitate convențională prin care se transformă componența unei gospodării în funcție de caracteristicile persoanelor care o compun, în conformitate cu concepția că obținerea și utilizarea resurselor într-o gospodărie diferă de la o persoană la alta datorită vârstei, ocupației etc. Transformarea se face pe baza unei scale de echivalență, care în practica obișnuită este scala OECD modificată, cu următorii coeficienți:

- 1,0 pentru prima persoană adultă din gospodărie (capul gospodăriei);
- 0,5 pentru următorii adulți (persoane de 14 ani și peste);
- 0,3 pentru copiii în vârstă de până la 14 ani.

Toate persoanele din gospodăriile cercetate se ordonează crescător după venitul disponibil pe adult-echivalent atribuit, după care se stabilește **punctul median** al acestei distribuții.

Pragul de sărăcie: nivelul veniturilor disponibile (exclusiv contravaloarea consumului din resursele proprii ale gospodăriei) pe adult-echivalent, față de care persoanele pot fi considerate sărace sau non-sărace. Acesta reprezintă 60% din valoarea punctului median al distribuției persoanelor după veniturile disponibile (exclusiv contravaloarea

consumului din resursele proprii ale gospodăriei) pe adult-echivalent. Pentru unele necesități de analiză pragul poate fi stabilit și la fracțiuni de 40%, 50% sau 70% din valoarea punctului median. Uneori se folosește termenul “linia de sărăcie”. Identificarea persoanelor considerate sărace se face prin compararea veniturilor disponibile pe adult-echivalent aferente fiecărei persoane cu nivelul pragului de sărăcie.

Persoane sărace sunt acele persoane ale căror venituri disponibil pe adult-echivalent sunt inferioare pragului de sărăcie determinat pentru un anumit an. Persoanele ale căror venituri disponibile pe adult-echivalent depășesc pragul de sărăcie se consideră persoane non-sărace.

Statutul ocupațional reprezintă situația economico-socială a unei persoane în raport cu activitatea desfășurată și cu modul de obținere a veniturilor.

- **Persoană ocupată** – persoană care desfășoară activități economico-sociale aducătoare de venituri bănești și/sau în natură. Persoana ocupată poate avea calitatea de **salariat** (cu contract de muncă pe perioadă determinată sau nedeterminată), **patron** (cu unitate de lucru proprie și unul sau mai mulți salariați), **lucrător pe cont propriu** (în activități agricole sau neagricole desfășurate fără a avea angajați persoane salariate) sau **ajutor familial**;

- **Persoană neocupată** – persoană care nu desfășoară activități economico-sociale aducătoare de venituri bănești și/sau în natură, chiar dacă prin vârstă și capacități fizice poate fi considerată aptă de muncă; categoria cuprinde **șomerii**, **pensionarii** (de orice tip) și **alte persoane inactive** (casnice, elevi sau studenți, copii preșcolari, bătrâni fără nici o formă de pensie, persoane cu dizabilități sau persoane întreținute etc.)

Nivelul de instruire:

- *scăzut*: fără școală absolvită, preșcolar, primar și gimnazial;
- *mediu*: profesional, liceal, postliceal sau tehnic de maiștri;
- *superior*: universitar ciclu I (licență), universitar ciclu II (masterat), universitar ciclu III (doctorat), universitar de lungă durată (4-6 ani), postuniversitar, studii de postdoctorat.

Intensitatea muncii se determină prin raportarea numărului de luni efectiv lucrate într-un an, de membrii gospodăriei în vârstă de muncă, la numărul total de luni care teoretic puteau fi lucrate de persoanele respective, în același an.

Deprivarea materială din punct de vedere economic (Dimensiunea 1) se referă la situația economică a gospodăriei care nu permite persoanelor care o compun:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei săptămâni de vacanță anual;
- consumul de carne sau pește cel puțin o dată la două zile;
- asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței;
- posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute.

Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată (Dimensiunea 2) se referă la lipsa din dotarea gospodăriilor a unor bunuri de folosință îndelungată considerate de bază pentru un trai decent:

- mașină de spălat rufe;
- televizor color;
- telefon (fix sau mobil);
- calculator;
- autoturism personal.

Deprivarea materială din punct de vedere a calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit (Dimensiunea 3) se referă la câteva caracteristici ale locuinței, care influențează calitatea vieții în gospodărie:

- locuință care prezintă scurgeri de apă prin acoperișul imobilului, igrasie sau podele deteriorate;
- locuință întunecoasă, cu lumină naturală insuficientă;
- locuință fără baie/duș în interior;
- locuință fără grup sanitar de folosință proprie în interior.

Acești indicatori ai deprivării materiale trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- a) să reflecte lipsa unui element care face parte din dotarea sau din modul de viață a majorității sau a unei mari părți a populației din UE și din majoritatea statelor membre;
- b) să permită comparații internaționale;
- c) să permită analiza comparativă a seriilor de date;
- d) să fie sensibil la schimbările nivelului de viață al persoanelor.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE) este definit ca proporția persoanelor, din populația totală, aflate în cel puțin una din următoarele trei situații:

- se află sub pragul sărăciei (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Deprivare materială severă, se referă la cazul persoanelor care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru din cele nouă elemente componente considerate esențiale pentru un trai decent, cum ar fi:

- achitarea la timp, fără restanțe, a chiriei, ipotecii sau a unor facturi la utilități;
- asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței;
- posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute;
- plata unei săptămâni de vacanță anual;
- consumul de carne sau pește cel puțin o dată la 2 zile;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui telefon (fix sau mobil);
- deținerea unui autoturism personal.

Persoanele care trăiesc **într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii**, se referă la persoanele (în vârstă de până la 60 de ani) din gospodăriile în care adulții în vârstă de muncă au avut o activitate echivalentă cu mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă în ultimul an. În accepțiunea anchetei, prin persoane în vârstă de muncă se înțeleg persoanele de 18-64 ani, care nu sunt copii dependenți sau inactivi.

Codurile statelor membre Uniunii Europene

Austria	AT	Grecia	EL	Cehia	CZ
Belgia	BE	Irlanda	IE	Romania	RO
Bulgaria	BG	Italia	IT	Slovacia	SK
Cipru	CY	Letonia	LV	Slovenia	SI
Croația	HR	Lituania	LT	Spania	ES
Danemarca	DK	Luxemburg	LU	Suedia	SE
Estonia	EE	Malta	MT	Țările de Jos	NL
Finlanda	FI	Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	UK	Ungaria	HU
Franta	FR	Polonia	PL		
Germania	DE	Portugalia	PT		